

5-SINF

I-chorak

1. Til qanday hodisa hisoblanadi?

- A) Tabiiy   B) Ijtimoiy   C) Oddiy   D) Iqtisodiy

2. O`zbekistonda ta`lim-tarbiya ishlari, majlislar, ish qog`ozlari asosan qaysi tilda yuritiladi?

- A) Rus   B) Ingliz   C) O`zbek   D) Har xil.

3. Uch bug`inli so`zni aniqlang.

- A) butun   B) shovullamoq   C) supurmoq   D) qiziq.

4. Qaysi so`z noto`g`ri yozilgan?

- A) Hushyor   B) Saxiy   C) Hayol   D) Taxt.

5. Qaysi qo`shma so`z noto`g`ri yozilgan?

– O`zbekistonda Zarafshon, amudaryo, Sirdaryo kabi daryolar, Chotqol, Qurama, Chimyon singari tog`lar bor.

- A) Chotqol   B) Qurama   C) amudaryo   D) Sirdaryo

6. Ushbu gapda qo`llangan qaysi so`z bir tovush bilan farqlanadi?

- A) Uy tila   B) Tilla, tila   C) talab qildi   D) tilla baliq

7. Berilgan so`zlardan qaysi biri iste`dodli so`zning ma`nodoshi bo`lishi mumkin?

- A) Aqlli   B) Zakovatli   C) Qobilyatli   D) Ilgo`r

8. Qaysi gapda shakldosh so`zlar ishtirok etgan?

- A) Ko`p o`yla, oz so`zla                      B) Tayyoriga ayyor bo`lma
C) Hisobli do`st ayrilmas                      D) Yoz o`tmoqda soz

9. “G`anim” so`zining zid ma`noli juftini aniqlang.

- A) To`g`ri   B) do`st   C) Yov   D) Yaxshi

10. Qo`shma so`z berilgan qatorni aniqlang.

- A) Ma`naviyatli                      B) Bolajon                      C) Uch-to`rt   D) Mehnatsevar

11. Ma`nodosh juft so`zlar qaysi qatorda berilgan?

- A) Do`st-dushman                      B) Ko`cha-ko`y   C) Baxt-saodat   D) Egri-bugri

12. Berilgan gaplardan qaysi biri so`roq gap hisoblanadi?

- A) Yalpiz terib kelinglar   B) Feruza yalpizni ko`rmagan edi
C) Yalpiz ham gulmi?   D) Yalpiz o`t-da

13. Qaysi qatorda gap berilgan?

- A) Ma`naviyat, qalb, quyosh   B) Vatanimizning ertasi
C) Kuch-Adolatda.   D) Yuksak kelajak.

14. Qaysi qatordagi so`zlar tobe bog`langan?

- A) Olma va o`rik   B) Gul va Qir   C) Qovunning shirini   D) Alisher Navoiy.

15. Berilgan soʻzlardan qaysi biri “Mamlakakitimizning” tobe soʻziga hokim soʻz boʻla oladi?
 A) Fermer   B) Zotlar   C) Chiqmoq   D) Shuhrati
16. Gaplar ifoda maqsadiga koʻra necha xil boʻladi?
 A) 3 xil   B) 4 xil   C) 5 xil   D) 2 xil
17. Qaysi soʻroq gapni darak gapda aylantirib boʻlmaydi?
 A) Dunyoda onadan ulugʻroq zot bormi?
 B) Yaxshilik yerda qoladimi?
 C) Kimning oʻgli yaxshi?
 D) Doʻst xiyonat qilsachi?
18. Soʻroq yuklamalari orqali ifodalangan soʻroq gaplar qaysi qatorda berilgan?
 A) Siz qachon kelasiz?   B) Aybim nima?
 C) Yaxshilik yerda qolmas.   D) Doʻst xiyonat qilsachi
19. “*Yer yuzida barcha xalqlar tinch va totuv yashasa*” – Mazkur gap ifodalanashiga koʻra qanday gap turiga kiradi?
 A) Buyruq gap   B) His-hayajon gap   C) Istak gap   D) Darak gap
20. His-hayajon gaplarda qanday soʻzlar ishtirok etadi?
 A) Undov soʻzlar   B) –sa qoʻshimchali soʻzlar
 C) Soʻroq olmoshi   D) Feʼlning buyruq shakli
21. Boshqa boʻlaklarsiz ham gap boʻlagi boʻla oladigan gap boʻlagi qaysi gap boʻlagi hisoblanadi?
 A) Toʻldiruvchi   B) Aniqlovchi   C) Hol   D) kesim
22. *Bolali uyda sir yotmas.* Ushbu gapda kesim vazifasidagi soʻzni aniqlang.
 A) Bolali   B) uyda   C) sir   D) yotmas
23. Egadan keyin qaysi holatlarda tire qoʻyiladi?
 A) Kesim buyruq shaklida boʻlsa   B) Feʼl-kesim boʻlsa
 C) Ot-kesim tarkibida shaxs-son qoʻshimchalari qoʻllanilsa
 D) Ot-kesim tarkibida shaxs-son qoʻshimchalari qoʻllanilmasa.
24. Qaysi gap yigʻiq gap hisoblanadi?
 A) Men uni koʻrdim   B) Kuz   C) Kim keldi?   D) Mayli, men oʻqiyman
25. Qachon? soʻrogʻiga javob boʻlgan hol ishtirok etgan gapni aniqlang.
 A) Shaharda baland binolar koʻp   B) Ayiq oʻrmonga qarab keldi
 C) Biz yozda sayohatga bormoqchimiz   D) Bolalarim tirishqoq boʻlishini istayman.

II-chorak

1. Toʻldiruvchi qatnashgan gap qaysi qatorda berilgan?
 A) Oʻrtogʻim kecha keldi   B) Bu kimning kitobi?
 C) Inson – koinot gultoji   D) Yolgʻonchilikdan ehtiyot boʻlmoq lozim

2. Sifatlovchi- aniqlovchi javob bo`ladigan so`roqni aniqlang.
 A) Nega? B) Qayerga? C) Qanday? D) Nimaning?
3. Qanday so`zlar undalma hisoblanadi?
 A) Sanash ohangi bilan aytilgan so`zlar.
 B) Sanalayotgan bo`laklar ma`nosini jamlab ifodalagan so`zlar?
 C) So`zlovchining fikri qaratilgan so`zlar.
 D) So`zlovchining fikriga ma`no qo`shiladigan so`zlar.
4. Ishonch ma`nosini bildirgan kirish so`zni aniqlang.
 A) Ehtimol B) To`g`ri C) Albatta D) Demak
5. Muallif gapi ko`chirma gap ichida kelganda qanday tinish belgilaridan foydalaniladi?
 A) Undov B) vergul va tire C) ikki nuqta D) Nuqtali vergul
6. Dialogni tashkil etgan gap qanday ishora bilan boshlanadi?
 A) Ikki nuqta B) tire C) hech qanday tinish belgisisiz D) qo`shtirnoq.
7. Atash ma`nosini bildirmaydigan so`zlar qanday so`zlar hisoblanadi?
 A) Ot so`z turkumi B) Sifat so`z turkumi
 C) Ravish so`z turkumi D) Yordamchi so`z turkumi
8. O`rin-joy otlari berilgan qatorni aniqlang.
 A) Tadbirkor B) daraxt C) Qishloq D) Mehnat
9. Qanday nomlar qo`shtirnoq ichiga olinadi?
 A) Kitob, gazeta B) Narsa-buyum C) Shahar D) kinoteatr
10. Rang bildiruvchi sifatlar qaysi gapda ishlatilgan?
 A) Bu gullar xushbo`y B) Shaharda ko`rkam binolar ko`p
 C) Yigitning tim qora oti bor edi. D) Uzoqdan baland daraxtlar ko`rinar edi.
11. Son gapda otga bog`lansa, qanday gap bo`lagi vazifasini bajaradi?
 A) Ega B) To`ldiruvchi C) Hol. D) Aniqlovchi
12. Qaysi kishilik olmoshlariga qaratqich va tushum kelishigi qo`shimchalari qo`shilsa, bir n undoshi tushib qoladi?
 A) U, siz B) Ular, siz C) Biz, ular D) men, sen
13. O`tgan zamon fe`llari ishtirok etgan gap qaysi qatorda berilgan?
 A) U xursand bo`ldi B) Siz kelajakda kim bo`lmoqchisiz?
 C) Bolalar olmalarni terib qo`yishibdi D) Maktab binosi qurilishi davom etyapti.
14. Mazkur so`zlar qaysi so`z turkumiga tegishli? – *To`satdan, avval, ancha.*
 A) Olmosh B) Son C) Ravish D) Fe`l
15. Qaysi qatorda yordamchi so`zlar berilgan?
 A) Dadam, shug`ullanadi, buni B) Bug`doy, dehqon, ekadi
 C) Va, bilan, chunki D) Vatan sajdagoh, biz
16. Bog`lovchi qanday gap bo`lagi bo`lib keladi. – Xonada quvnoq va sho`x musiqa yangradi?
 A) Ega B) Kesim C) Aniqlovchi D) Gap bo`lagi bo`lib kelmaydi.

17. Ko`makchilar otlarni qo`shimcha qaysi so`z turkumiga bog`lab keladi?
 A) Sifat B) Fe'l C) Son D) Ravish
18. Qaysi qo`shimcha yuklama chiziqcha bilan ajratib yoziladi?
 A) –chi, oq, (oq), -mi B) –di(-yu), -a(-ya), -da
 C) –i, -chi, -oq D) –gina, faqat, -da.
19. Undov so`zlar berilgan qatorni aniqlang.
 A) taq-tuq, ura, bay-bay B) oh, obbo, hoq,
 C) ey, yalt-yult, voy D) shivir-shivir, ofarin
20. *Xalqimizning tinchligi, totuvligiga ko`z tegmasin.* – Mazkur gapda qaysi so`zni qo`llash mumkin?
 A) va B) hamda C) bilan D) uchun
21. O`xshatish ma`nosidagi ko`makchi qaysi qatorda berilgan?
 A) tomon B) so`ng C) kabi D) sari
22. Men erta nahorda uyg`onib ketdim. – Ushbu gapdagi ravish qanday gap bo`lagi bo`lib kelyapti?
 A) to`ldirivchi B) hol C) ega D) sari
23. Mazkur gapda qaysi yordamchi so`z ishtirok etgan?
Bu savolga faqat men javob berishim kerak ekan.
 A) ko`makchi B) Yordamchi C) Yuklama D) Undov so`z
24. Fe`lda anglashilgan ish-harakatning bajarilish paytini bildirgan so`zni toping,
 A) Sekin B) Hali C) Ataylab D) Ko`p
25. Belgini bildiruvchi so`z turkumini aniqlang.
 A) Olmosh B) Son C) Ot D) Sifat.

III-chorak

1. Ikki va undan o`riq o`zaklardan tashkil topgan so`zlar qanday so`zlar hisoblanadi?
 A. Juft so`z B. qisqartma so`z C. Takroriy so`z D. Qo`shma so`z
2. Qanday qo`shma so`zlar ajratib yoziladi?
 A. Qo`shma fe`l va sonlar B. Barcha qo`shma so`zlar
 C. Bir, har, hech olmoshlari bo`lgan qo`shma so`zlar
 D. Qo`shma fe`l, son va belgilash, bo`lishsizlik olmoshlari
3. Agar juft so`zlar –u, -yu yuklamalari bilan bog`lansa, qanday yasaladi?
 A. – Chiziqcha qo`yilmaydi B. Birinchi so`zdan chiziqcha bilan ajratib yoziladi
 C. Qo`shib yoziladi D. Yuklamdan keyin chiziqcha qo`yilmaydi.
4. Qaysi qatordagi so`zlar takroriy so`zlar hisoblanadi?
 A. uzun-qisqa, ko`p-ko`p, bir-bir B. Qattiq-qattiq, shu-shu, sekin-sekin.

- C. Duv-duv, birin-ketin, asta-sekin D. Omon-omon, chars-churs, qand-pand.
- 5.** *Xivadagi ajoyib qal'alar, muhtasham binolar va ko'kka bo'y cho'zgun minoralar dunyoning boshqa yerida.* – Mazkur gapda ot so'z turkumiga kiruvchi nechta so'z ishtirok etgan?
A. 8 ta. B. 6 ta C. 7 ta. D. 9 ta.
- 6.** Uzoq safaruan o'z yurtingga qaytish qanday yaxshi. -Mazkur gapdagi olmoshlar nechta?
A. 1 ta B. 3 ta C. 2 ta D. 4 ta
- 7.** Yozma nutqning harflar tizimi qaysi bo'limda o'rganiladi?
A. Fonetika B) Grafika C) Leksikologiya D. Sintaksis.
- 8.** So'zlash va yozish orqali ma'lum fikr bayon qilish niina hisoblanadi?
A. Gap. B. So'z C. Nutq. D. Sintaksis.
- 9.** Harflar ketma-ketligi asosida bayon qilingan nutq qanday nutqturiga kiradi?
A Og'zaki nutq. B. Yozma nutq. C) So'z. D. Gap.
- 10.** O'pkadan chiqayotgan havo og'iz bo'shlig'ida hech qanday to'siqqa uchramay chiqishi natijasida hosil bo'ladigan tovushlar ifodalangan tovushlar qatorini toping.
- 11.** Lab-tish undoshlari qatnashgan so'zlar qaysi qatorda berilgan?
A Sumka. B. Puxta. C. Naf. D. Qish.
- 12.** Chuqur til orqa undoshlari ishtirok etgan qatorni toping.
A. So'z, qo'rqq. B. Yurt, hashar. C. Toqat, sog'lom. D. Tut, ong.
- 13.** Berilgan tovushlarning qaysi biri burun tovushlari hisoblanadi?
A. z, k, ng B. t, d, s. C. ch, y, x D. m, n, ng.
- 14.** 8-asrdan 1929 yilgacha o'zbek xalqi qaysi yozuvni ishlatgan?
A. Arab yozuvi B. Kirill yozuvi. C. Lotin yozuvi. D. Uyg'ur yozuvi.
- 15.** Qaysi qatordagi barcha so'zlar xato yozilgan?
A. Tabiyat, uzun, tiatr. B. Sanooti, yuldir, tug'ulgan.
C. Inshoot, mudofao, taqdimot. D. Mo'tadil, obod, taassurot.
- 16.** Q undoshi bilan tugagan o'zakka qaysi qo'shimchalar qo'shilganda q undoshi g' ga aylanadi?
A. Shaxs-son qo'shirmachalari B. So'z yasovchi qo'shimchalar
C. Egalik qo'shimchalar D. Shakl hosil qiluvchi qo'shimchalar.
- 17.** Shakldosh so'zlar qaysi qatorda berilgan?
A. ko'cha, gilam, paypoq. B. guidon, raqs, bayroq
C. qizil, yo'l, oila. D. Tut, olma, mol.
- 18.** Qarama-qarshi ma'noga ega so'zlar qatorini belgilang.
A. Avra-astar, uy-joy. B. ko'p-ko'p, yig'i-sig'i.
C. keldi-ketdi, bog'-rog'. D. asal-zahar, Do'st-dushman.
- 19.** Mazkur gapdagi ko'p ma'noli so'zni aniqlang. -Ko'chaning boshida u bilan uchrashdik.
A. Ko'cha B. Bosh C. Bilan. D. Uchrashdik.

- 20.** Ko'chma ma'nodagi so'z qaysi qatorda mavjud?
A. Zinapoya B. Kuldon C. Oltin. D. Yaproq.
- 21.** Ma'nodosh so'zlar qaysi gap tarkibida qo'llangan?
A. Uning yuzlari o't bo'lib yonardi. B. Men buni o'z qo'lim bilan yozdim.
C. Yaxshini yaxshi deyishadi-da. D. Bu kitobni o'qib chiqdingmi?
- 22.** Tarvuzi qo'ltig'idan tushib ketdi iborasi qaysi so'z bilan ifodalangan?
A. Yig'ladi B. Afsuslandi. C. Hafsalasi pir bo'ldi. D. Tushkunlikka tushdi.
- 23.** Ushbu gapdagi fe'l qaysi zamon shaklida qo'llangan? *Chavondoqlar otlarini egarlashdi.*
A. O'tgan zamon. B. Hozirgi zamon C. Kelasi zamon D. Hozirgi zamon davom fe'li.
- 24.** Mazkur gapda ishtirok etgan ravishlarni toping.
Ertalab hammadan awal turishim kerak.
A. Hammadan awal B. Ertalab, awal C. Kerak, awal D. Turishim kerak.
- 25.** Olmosh qaysi gap bo'lagi bo'lib keladi?
A. Ega B. To'ldimvchi C. Ega, to'ldiruvchi, aniqlovchi, kesim. D. Kesim.

IV-chorak

- 1.** Qaysi mustaqil so'z turkumi atash ma'nosiga ega emas?
A. Ot. B. Son. C. Olmosh. D. Ravish.
- 2.** O'z ma'nosida qo'llangan so'z birikmasini aniqlang.
A. Qattiq ovoz. B. Qattiq sovuq. C. Qattiq yer. D. Qattiq uyqu.
- 3.** Ko'chma ma'nodagi so'z birikmasi qaysi qatorda berilgan?
A. Dala malikasi B. Go'dak kulgusi C. Do'stining ovozi D. Supurilgan uy
- 4.** Bitta mazmuniy guruhga mansub bo'lgan so'zlar qatorini aniqlang.
A. G'o'za, tola, paxta. B. Hayvon, osmon, gazmol.
C. Texnika, buzoq, dazmol. D. Chorva, maktab, yer.
- 5.** Talaffuzi yaqin, ammo ma'nosi farqlanuvchi so'zlar qatorini toping.
A. Daha-daho, bob-bop, sada-sado. B. Yuz-bet, kul-gul, bahor-shahar.
C. Kerak-terak, shivirlamoq-gapirmoq, ko'p-oz.
D. Salqin-talqin, urush-tinchlik, tub-tup.
- 6.** Til qanday yo'llar tilan boyiydi?
A. Yangi so'z yasash. B. Boshqa tillardan so'z olish.
C. Shevalardan so'z olish. D. A. B. S javoblar to'g'ri.
- 7.** Tarixiy eskirgan so'zlar qaysi javobda berilgan?
A. Qozi, xon. B. Riyoziyot, falakiyot. C. Aqcha, rayon. D. Internet, monitor.

- 8.** Maqtamoq so‘zi ma‘nosini qaysi ibora ifodalaydi?
 A. Belni bog‘lamoq   B. Og‘zidan bol tommoq
 C. Ko‘kka ko‘tirmoq.   D. Tisnining kovagida saqlamoq.
- 9.** Berilgan so‘zlarning qaysi biri narsa va hodisalarning ikkinchi nomini ifodalaydi?
 A. Samo lochini.   B. Arxeolog.   C. Paxtakor.   D. Ulug‘ alloma.
- 10.** Botanikaga oid atamalar qaysi qatorda berilgan?
 A. Milod, kalendar, hujayra   B. Kesma, arxeologiya, masal
 C. Urug‘chilik, o‘q ildiz, kurtak.   D. Bahor, drama, teatr.
- 11.** Adabiy til uchun faqat bittasi me‘yor sanalib, qabul qilingan so‘zlar qanday so‘zlar hisoblanadi?
 A. Kasbiy atamalar   B. Ilmiy atamalar.   C. Olinma so‘zlar   D. Shevaga xos so‘zlar.
- 12.** Leksikografiya qanday fan?
 A. Tilshunoslik   B. Lug‘atshunoslik   C. To‘g‘ri yozish.   D. So‘zlar boyligi.
- 13.** Qaysi lug‘at so‘zlarning to‘g‘ri yozilishini ko‘rsatadi?
 A. Izohli lug‘at.   B. Tarjimalug‘at.   C. So‘z lug‘at.   D. Imlo lug‘at.
- 14.** *Qo‘rqmas archasini yasatib, eng uchiga katta yulduzchani ildi.* — Qaysi so‘zlar to‘ldiruvchi vazifasida kelgan?
 A. Qo‘rqmas, yasatib.   B. Eng, katta.   C. Archasini, ildi.   D. Yulduzchani, archasini.
- 15.** Qaysi qatordagi so‘zlarda unlilar qator kelgan?
 A. Inson, tugun, quruq   B. Tabiat, muomala, muallim.
 C. Faol, oltin, yorqin.   D. Duo, mehribon, bilan.
- 16.** Atalganlik, sabab ifodalovchi, bir ochiq, bir yopiq bo‘g‘indan iborat ko‘makchi qaysi qatorda berilgan?
 A. Bilan.   B. Uchun.   C. Kabi.   D. Singari.
- 17.** Darak gapni so‘roq gapga aylantirib qo‘yuvchi qo‘sbimcha shaklidagi yuklama qaysi javobda to‘g‘ri berilgan?
 A.-chi.   B.-da   C.-mi.   D.-ku.
- 18.** Ikki shaxs, tushuncha yoki narsa-buyumni bir-biridan ayirib ko‘rsatish uchun qanday teng bog‘lovchi ishlatiladi?
 A. Hamda.   B. Bilan.   C. Ammo.   D. Goh-goh.
- 19.** Q undoshi x tarzida talaffuz qilinadigan so‘zlar qatorini toping.
 A. To‘q, taroq, xushchaqchaqfij   B. Taqsimlamoq , to‘qson, maqtov.
 C. Saqlanish, so‘roq, yutuq.   D. Yantoq, buzoq, taqsir.
- 20.** Belgini darajalab ko‘rsatuvchi so‘z turkumi qaysi gapda ishtirok etgan?
 A. Atrof oppoq qorga burkangan.   B. Atrof jim-jit.
 C. Akmal aka ikkalamiz qoldik.   D. Kutilmaganda opam kirib keldi.
- 21.** Istak gap qaysi javobda to‘g‘ri berilgan?

- A. Har ish qilsang, el bilan kengash.
 B. Inson mehnati bilan ko'rkam bo'lishini bilasizmi?
 C. Ta'til kunlari boshlandi. D. Topshiriqni bugunoq bajar.
- 22.** Issiq so'zining ma'nodoshi qaysi qatorda berilgan?
 A. Quruq. B. Iliq. C. Yoz D. Oftob.
- 23.** Qaysi qo'shimchalar yangi so'z yasaydi?
 A. Shaxs-son qo'shimchalari. B. Egalik qo'shimchalari.
 C. Kelishik qo'shimchalari D. So'z yasovchi qo'shimchalar.
- 24.** Qaysi olmoshlarga kelishik qo'shimchalari qo'shilganda fonetik hodisa yuz beradi?
 A. Biz, siz, ular B. Men, sen, bu. C. Ana, mana, kim. D. Qanday, hamma, nima.
- 25.** Faqat ochiq bo'g'inli so'zlar qaysi qatorda berilgan?
 A. Havo, ozoda. gazeta. B. Qizaloq, piyola, aqlli.
 C. O'rtoq, binokor, yoqimli. D. Terak, istak, nuqta.

6-Sinf uchun test savollari

I-chorak

- 1.** O'zbek tiliga qarindosh bo'lgan til qaysi qatorda berilgan?
 A. Rus. B. Tojik. C. Qirg'iz. D. Arab.
- 2.** Yopiq bo'g'inli so'zlar qatorini aniqlang.
 A. Vatan, tuyg'u. B. Bo'lmoq, fidoiy. C. Farzand, fuqaro. D. Inson, gullar.
- 3.** Qaysi gapda so'zlar faqat o'z ma'nosida qo'llanilgan?
 A. U daryo yoqasiga kelib qolgan edi.
 B. Bog'dagi gullar anvoyi hidlar taratadi.
 C. Cho'lpon she'riyat osmonida bir yulduz edi.
 D. Mohira ko'ngli ochiq va mehribon qiz.
- 4.** Eshitmoq so'zining ma'nodoshi bo'lgan so'z birikmasi berilgan qatorni belgilang.
 A. kattalar gapiga quloq solishi odobdan emas.
 B. Eshitgan quloq nima deydi?
 C. O'qituvchi bu so'zni hammaga eshittirib aytdi.
 D. Tesliik quloq eshitmay qolmas.

5. Tarkibi asos va yasovchi qo‘shimchalarga bo‘linmaydigan so‘zlar qatorini aniqlang.

- A. Dor, maydon, bozorlik
B. Arqon, bola, yil.
C. Ohangdor, mayiz, baliq.
D. Choyxona, guidon, tinimsiz.

6. Lug‘aviy shakl yasovchi qo‘shimchalar qaysi qatorda berilgan?

- A. -Dan, -ga, -ni.
B. -Lar, -choq, -xon.
C. -Cha, -chi, -ga.
D. -Gan, chilik, -dan.

7. Qo‘shimchalarning qaysi turi asosga birinchi bo‘lib qo‘shiladi?

- A. So‘z yasovchi.
B. Lug‘aviy shakl yasovchi.
C. Sintaktik shakl yasovchi.
D. So‘z o‘zgartiruvchi qo‘shimcha.

8. Egallik qo‘shimchalari qaysi qo‘shimcha turiga kiradi?

- A. Shakl yasovchi qo‘shimcha.
B. So‘z yasovchi qo‘shimcha.
C. Lug‘aviy shakl yasovchi.
D. Sintaktik shakl yasovchi.

9. Qaysi qatorda faqat so‘z yasovchi qo‘shimcha mavjud?

- A. -ingiz, -ning, -roq.
B. -gani, -dan, -lab
C. -choq, -loq, -dor.
D. -dek, -(i)mtir, -chi.

10. Faqat mustaqil so‘zlar turkumiga mansub so‘zlar qatorini aniqlang.

- A. Kerak, dushman, bilan.
B. Son-sanoqsiz, ekmoq.
C. Sherik, ham, kenja.
D. Hamrna, uchun, mangu.

11. Holat ye'llari qaysi javobda berilgan?

- A. Qimirlamoq, o‘ylamoq.
B. Yiqilmoq, boshlamoq.
C. Sarg‘aymoq, silkinmoq.
D. Yotmoq, yig‘lamoq.

12. Berilgan qo‘shimchalarning qaysi qatordagisi faqat nisbat qo‘shimchalariga xos?

- A. -Gach, -t, -guncha.
B. -Il, -tir, -gaz.
C. -Uv, -n, -iz.
D. -Giz, -la, -chi.

13. Bajaruvchisi noma'lum bo‘lgan harakatni ifodalagan fe'l shakli ishtirok etgan gapni aniqlang.

- A. Qoryog‘ ibturibdi.
B. Atrofdagi tirik jon ko‘zga tashlanmaydi.
C. Bobom belbog‘ini yerga tashlab, ko‘rpachaga cho‘zildi.
D. Dasturxonda ikkita non qo‘yilgan.

14. Orttirma nisbat shakllari berilgan qatorni aniqlang.

- A. Bitirmoq, aytmoq.   B. Anglamoq, asramoq.
C. O‘tkazmoq, topmoq.   D. Ishlatmoq, kirgizmoq.

15. Qaysi gapda birgalik nisbati shaklidagi fe'l ishtirok etgan?

- A. Bobur she'r yoza boshladi.   B. Yangi-yangi binolar qurildi.
C. Odamlar guruh-guruh bo‘lib kela boshlashdi.
D. Qizaloq bir zumda idish-tovoqlarni yuvib qo‘ydi.

16. Fe'llarning sifatdosh shakli berilgan qatorni aniqlang.

- A Sanash.   B. Ko‘rgan.   C. Oqar.   D. Ko‘rindi.

17. O‘timli fe'llar qaysi kelishik qo‘shimchasini olgan so‘zlar bilan bog‘lanadi?

- A Chiqish.   B. Tushum.   C. Jo‘nalish.   D. Qaratqich.

18. Mazkur gapda harakat nomi qanday gap bo‘lagi yazifasida kelgan?
Bolakay uch yoshida sanashni o‘rganib olgan ekan.

- A. Aniqlovchi.   B. Ega.   C. Kesim.   D. To‘ldiruvchi.

19. Qaysi qatorda o‘tgan zamon shakllari qo‘shimchalari berilgan?

- A. -yap, -yotib.   B. -di, -gan.   C. -a, -(a)r.   D. -di, -y.

20. Harakatning paytini bildirgan ravishdosh yasovchi qo‘shimcha qaysi qatorda berilgan?

- A -ib.   B. -gani.   C. -guncha.   D. gancha.

21. Ot yasovchi qo‘shimchalar qaysi qatorda berilgan?

- A. -chi, -lik, -don   B. -larcha, -paz, -da   C. -ilia, -ona, -aki   D. -iy, an, -sira

22. Holat fe'llari berilgan qatorni aniqlang.

- A Fikrlamoq, o‘lchamoq.   B. Aniqlamoq, yengillashtirmoq.
C. Ayirmoq, ekmoq   D. Sevmoq, chizmoq.

23. Lug‘aviy shakl yasovchi qo‘shimchalar qaysi qatorda berilgan?

- A. -ish, -lar   B. -guncha, -larcha   C. -chi, -don   D. -soz, -roq.

24. Kelishik qo‘shimchasini olgan so‘zni toping.

- A. uchta   B. noni   C. uchi   D. insonning.

25. Qaysi so‘zga egalik qo‘shimchasi qo‘shilganda imlo xatoga yo‘l qo‘yilgan?

- A. Singlisi   B. Ko‘zoynagi   C. Bulog‘i   D. Buruni.

II-chorak

1. Quyida berilgan atamalarning qaysi biri fe'l turlarini ifodalamaydi?
A. sifatdosh turi   B. Kesimlik turi   C. egalik turi   D. ravishdosh turi.

2. «Olish» soʻzi qaysi qatorda kesimlik vazifasini bajaryapti?
A. Chuqur nafas olish juda foydali.   B. Burun bilan nafas olish kerak.
C. Odam toza havoda chuqur nafas olishdan yayraydi.
D. Men doʻkondan non olishga bordim.

3. Qoʻshimchadosh harakat nomlari qaysi qatorda berilgan?
A. oʻqimoq, oʻqish, oʻquv   B. koʻrish, koʻruv, koʻrmaslik
C. bichuv, tikuv, toʻquv   D. saylov, soʻroq, saylash.

4. Harakat nomi ega boʻlib kelgan gapni aniqlang.
A. Tortinchoqlik-qoʻrquvning bir turidir.
B. Qoʻrquvni yengish- irodalilikdir.
C. Irodali odam qoʻrquvni bilmaydi.
D. Iroda hamisha qiyinchilikni yengadi.

5. Boʻlishsiz ma'noli harakat nomi bilan kelgan gapni belgilang.
A. Koʻchada toʻxtagan mashinaning orqasidan oʻtish mumkin.
B. Sport bilan shugʻullanmaslik odamni boʻshashtirib yuboradi.
C. Bilim oʻrganish uchun qiyinchilikni yengish zarur.
D. Milliy tilni yoʻqotmoq millatning ruhini yoʻqotmoqdir.

6. Qoʻshimchadosh sifatdoshlar qoʻUangan gapni belgilang.
A. Koʻrgan- bilganlarim aytayin senga.
B. Bizga oʻqigan, ishlaydigan odamlar kerak.
C. Zalga kirganlardan chiqib ketayotganlar koʻp.
D. Bilmaganni soʻrab oʻrganmoq kerak.

7. Aniqlovchisi sifatdosh bilan ifodalangan gapni toping.
A. Samixon biz bilan kinoga bordi.   B. Biz yangi filmni tomosha qildik.
C. Koʻrgan filmimiz hammaga yoqdi.
D. Bu film barcha kino-teatrlarda namoyish qilinayotir.

8. Oʻtgan zamon sifatdoshi qoʻllangan gapni aniqlang.
A. Kechikayotgan poyezd yoʻlovchilarni bezovta qildi.
B. Kecha yoqqan qor tezda eridi.
C. Oʻqituvchimiz beradigan kitob menga kerak edi.
D. Sen oʻqiydigan kitobingni oldingmi?

9. Harakat nomi ma'nosini bildirmagan sifatdosh qo`llangan gapni toping.

- A. Sening yozgan xatingni oldim.
- B. O'qishlaring haqida xabar berganingdan xursand bo'ldim.
- C. Xatingda yaxshi o'qiyotganingni yozibsan.
- D. Ammo biznikiga kelmayotganingdan afsuslandim.

10. Ravishdoshlarning bo'lishsiz shakli qo`llangan gapni belgilang.

- A. Qorovul voqeani shoshilmay gapirdi.
- B. Tabib darvozaga qarab tanimadi.
- C. Hovliga shoshilib Samidjon kirib keldi.
- D. Saida inshoni akasiga o'qib berdi.

11. Bo'lishsiz ravishdoshni bo'lishli ravishdosh bilan almashtirib bo'lmaydigan gapni belgilang.

- A. Oldidagi ovqatni yemasdan hovliga chiqdi.
- B. Yerga ozuqa solmasdan mo'l hosil kutib bo'lmaydi.
- C. Atrof bilan tanishmasdan sayyohlar chayla qurishga kirishdilar.
- D. Bayon matnini diqqat bilan tinglamasdan, o'quvchilar reja tuzishni boshladilar.

12. Kengaygan ravishdosh birikmali gapni belgilang.

- A. Havo ochildi, biz yo'lga chiqdik.
- B. Ovqat bir soatda tayyor bo'ladi, ungacha hovlini supurib, suv sepdim.
- C. Derazalar ochilgach, xonaga toza havo kirdi.
- D. Onam ishdan qaytib kelib, ovqatga unnadi.

13. Harakatning kutilmaganligini anglatgan harakat tarzi shakli qo`llangan gapni toping.

- A. Qizcha varaqqa rasm chiza boshladi.
- B. Yigitning oldidan katta ayiq chiqib qoldi.
- C. Xo'rozqanddan bittasini men olib qo'ydim
- D. Kuz kelib, dalalarda ishlar qizib ketdi.

14. «Bermoq» fe'li o'z ma'nosida qo`llangan gapni aniqlang.

- A. Shahloxon hamma gapni aytib berdi.
- B. Dadam kundalikni mening qo'limga berdi.
- C. Yo'lchi Mirzakarimboyning yerida ishlab berib, hech narsaga ega bo'lmadi.
- D. Dugonam menga ko'ylak tikib berdi.

15. Harakatning kutilmaganda sodir bo'lishini bildirgan ravishdoshli gapni belgilang.

- A. Biz diqqat bilan kuzataboshladik.

- B. Ukam rasm chiza oladi.
- C. Men to‘garakka qatnab turibman.
- D. Yo‘l chekkasida yotgan odamni ko‘rib qoldi.

16. Harakatni bajarmaslikni qat'iy ta'kidlashni bildirgan ravtshdoshli gapni belgilang.

- A. Terrorchilar fosh qilib tashlandi.
- B. Bu ishni bir kunda bajarib bo‘lmaydi.
- C. Sen u yerga bora ko‘rma.
- D. Maktub hammaning oldida o‘qib berildi.

17. Berilgan gapdagi harakat tarzi shakli ma'nosi qaysi qatorda to‘g‘ri tahlil qilingan? -*Maktub o‘qila boshlandi.*

- A. Harakat boshqa shaxs tomonidan bajarildi.
- B. Harakat aniq shaxs tomonidan bajarildi.
- C. Harakatni bajarishga kirishildi.
- D. Harakatni bajargan shaxs noma'lum.

18. Quyidagi javoblarning qaysi biri barakat tarzi shakllaridagi yordamchi fe'Uarning vazifasiga kirmaydi?

- A. Harakat tarzining zamonini belgilaydi.
- B. Harakat tarzining ma'nosini belgilaydi.
- C. Harakat tarzining shaxsini belgilaydi.
- D. Harakatning maqsadini belgilaydi.

19. «Sinfimiz o‘quvchilari yer maydonchasida ishlaganlar» gapida qo‘llangan fe'l (ishlaganlar)qanday ma'noni bildiradi?

- A Harakatning maqsadini.
- B. Harakatning favquloddaligini.
- C. Harakatning sinash maqsadini.
- D. Harakatning tugallanganligini.

20. Berilgan fye'llarning biror manzilga yaqinlashishi. ma'nolarini ifodalovchi qatorni belgilang.

- A Kelmoq, bormoq.
- B. Uzoqlashmoq, ajralmoq.
- C. Ketmoq, chiqmoq
- D. Yetmoq, bormoq.

21. Otdan yasalgan fe'llar qatorini belgilang.

- A. Yangilamoq
- B. Ho‘plamoq
- C. Tezlamoq
- D. Uynamoq

22. Fe'l yasovchi qo‘sbimchalar qaysi qatorda berilgan?

- A. -Oq, -yoq, -a.
- B. -Sira, -ilia, —ay.
- C. -chak, -roq, -la.
- D. -chi, -siz, -sir.

23. Qo‘shma fe'l ishtirok etgan gap qaysi javobda berilgan?

- A O‘quvchi o‘z fikrini bildirdi.

- B. Yomg'ir sharros yog'a boshladi.
- C. Dadam o'tgan oyda Marg'ilonga borib keldilar.
- D. Eshik qattiq -qattiq taqilladi.

24. Juft fe'llar berilgan qatorni aniqlang.

- A. Urindi-turtindi. B. Havas qildi. C. Bahs yuritdi. D. Aytib yubordi.

25. Nutqiy faoliyat fe'llarini toping.

- A. Qimirlamoq. B. Fahmlamoq. C. Kiyintirmoq. D. Duduqlanmoq.

III-chorak

1. Fe'lning jismoniy- faoliyat turi ishtirok etgan gapni aniqlang.

- A. Bolakay bu gapni tushunmadi   B. Dehqon atrofga nazar tashladi
- C. Opam menga qarab jilmaydi   D. Bog'dagi olma-anor mevalari terib olindi

2. Fe'lning noaniq shaklini belgilang.

- A Ulg'aydi   B. O'lchamoq   C. Isbot qiladi   D. Saqlaning.

3. -moqchi qo'shimchasi yordamida qaysi zamon shakli yasaladi?

- A. O'tgan zamon   B. Kelasi zamon
- C. Hozirgi zamon   D. O'tgan zamon davom fe'li

4. Zamon shakllari fe'l asoslariga qay tarzda qo'shiladi?

- A. Fe'l asosiga zamon qo'shimchasi, so'ng shaxs-son qo'shimchasini qo'shish bilan
- B. Fe'l asosiga shaxs-son, so'ng zamon qo'shimchasini qo'shish bilan
- C. Fe'l asosiga egalik qo'shimchasini va zamon qo'shimchasini ketma-ket qo'shish bilan
- D. Fe'l asosiga faqat zamon qo'shimchasini qo'shish bilan

5. Harakat va holatning ilgariroq bajarilganini bildirgan o'tgan zamon shakli qaysi jumlada qo'llanilgan?

- A. Mana bu shotutni bobosi ekan'   B. Men tez-tez Toshkentga kelib turibman
- C. Men iljayib turaverdim   D. Akasiga maktubni jo'natdim

6. To'liqsiz fe'l qaysi gapda ishtirok etgan?

- A. O'sha kuni u rost gapirgan edi   B. Derazani chertib qo'ydim
- C. O'ktam supaga o'tirdi   D. Chol salomimga alik oldi

7. Buyruq -istak maylidagi fe'llar berilgan qatorni aniqlang.

- A. o`ynadim, o`yna, o`ynasa edi.   B. Ayting, aytay, aytsin
C. O`qisa, o`qisin, o`qiylik   D. Yubor, yuborgin, yubordik

8. Fe'l asosida faqat zamon va shaxs-son qo`shimchalari qo`shib h orqali shakllanadigan fe'l maylini aniqlang.

- A. Buyruq mayli   B. Xabar mayli   C. Istak mayli   D. Shart mayli

9. Hurmat ma'nosini bildiruvchi 2-shaxs buyruq-istak maylidagi fe'l qaysi gapda ishtirok etgan.

- A. Sinamagan otning sirtidan o`tma   B. Odamlarni chaqiraylik
C. Lolazorga chiqaylik   D. Siz ham albatta keeling

10. Qaysi qatordagi gapda o`zlik nisbatidagi fe'l qo`llangan?

- A. Kampirnong dodiga odam tez to`plandi                      B. Qo`l bilan ekiladi
C. Qor yog`ib turibdi                                      D. Mehmonlar ko`prikdan o`tishdi

11. Egalik, kelishik, va ko`plik qo`shimchalarni olib, gapda ular bajaradigan gap bo`laklari vazifasida keluvchi fe'l shaklini aniqlang.

- A. Sifatdosh   B. harakat nomi   C. Ravishdosh   D. Sof fe'l

12. Sifatdoshning bo`lishsiz shakli qaysi qatorda to`liq berilgan?

- A. Qaynaydigan suv, bajarilmas ish   B. Haydalgan yer, yoziladigan bayon
C. Sug`orilmaydigan yer, ketmas boylik   D. Oqar suv, eshitmas quloq

13. Sabab ravishdoshlarni aniqlang.

- A. Yig`lay-yig`lay, uxlaguncha   B. Qo`rqib-qo`rqib, kelgach
C. Yugurib kerlmoq, ko`rgani bormoq                      D. Tikilganча, o`tirganча

14. Ravishdosh yasovchi qo`shimchalar qaysi qatorda berilgan?

- A. -gan, -adigan, -ar   B. -ish, -uv, -moq
C. -T, -kiz, -dir, -t   D. -gach, -guncha, -gani

15. Yubormoq, tashlamoq ko`makchi fe'llari qanday harakat ma'nosini ifodalaydi?

- A. Harakatning davomiyligini   B. Harakatning tez va oson bajarilishini
C. Yakunlanganini   D. Harakatni bajarishga imkoniyat mavjudligini

16. Ot va sifatdan fe'l yasovchi qo`shimchalar qaysi qatorda berilgan?

- A. -illa, -ira   B. -(a)y, -i, -sira, -sa   C. -(a)r, -illia, -sira   D. -in, -il, -tir

17. Sodda yasama fe'llar berilgan qatorni aniqlang.

- A. Achchiqlamoq   B. Yurmoq   C. Bunyod qilmoq   D. Sindi-qoldi

18. Nutqiy faoliyat fe'llari qaysi qatordagi gapda qo'llangan?

- A. Bola qiyqirib kular edi   B. men ular bilan to'rt marta
gaplashdim
C. Onaning ko'zlari ohista yumildi
D. Chegarachilar doimo sergak bo'lmog'i zarur

19. Fe'llarning munosabat shakllarini aniqlang.

- A. Fe'l yasovchi qo'shimchalari   B. Fe'l nisbat va egalik
qo'shimchalari
C. Zamon, mayl, shaxs qo'shimchalari
D. Fe'llarda munosabat shakllari mavjud emas

20. -b (-ib) qo'shimchasi bilan yasalgan o'tgan zamon shakli qanday ish-harakatni ifodalaydi?

- A. So'zlovchining o'zi ko'rgan ish-harakati
B. Harakatning ilgariroq bajarilgani   C. Hozir ro'y berayotgan ish-harakatni
D. Ilgari ro'y bergan harakatning so'zlovchi tomonidan eshitib bilganini

21. Fe'llarning mayl shakli qaysi javobda noto'g'ri berilgan?

- A. Xabar   B. Majhul   C. Buyruq-istak Mayli   D. Shart

22. Otlarning tuzilishiga kura turi to'g'ri berilgan?

- A. Juft otlar   B. Narsa-buyum otlari   C. O'rin-joy otlari   D. Shaxs otlari

23. Qanday qo'shma otlar bar doim qo'shib yoziladi?

- A. Ikki va undan ortiq asosdan tarkib topgan turdosh otlar
B. Faqat bir asosdan tarkib topgan otlar
C. Bir-biriga yaqin yoki qarama-qarshi ma'noli asoslardan tarkib topgan otlar
D. Ikkinchi qismi birinchi qismining tovush o'zgarishi asosidagi takroridan tarkib topgan bo'laklar

24. Faoliyat-jarayon otlari berilgan qatorni aniqlang.

- A. Jarlik, bog'bon, soylik   B. Buloq, saylov, dorvoz
C. Dehqonchilik, uzumchilik, tintuv   D. Daryo, tepalik, somsapaz

25. Makon-zamon sifatlari qaysi qatorda berilgan?

A. Uzun, qisqa, keng
C. Xursand, g'amgin, sho'x

B. Bulturgi, yozgi, qadimgi
D. Kamtar, egri, baland

IV-chorak

1. Nisbiy sifatlar qaysi qatorda to'g'ri berilgan?

A. Aqlli, qishki, go'zal
C. Qora, devsifat, shirin

B. Beor, tonggi, yuzaki
D. Derazali, devoriy, ko'chma

2. Ozaytirma darajadagi sifat nimani ifodalaydi?

A. Belgining me'yorda ekanligini ifodalaydi
B. Belgining me'yordan ortiq ekanligini ifodalaydi
C. Belgining me'yordan biroz kam ekanligini qiyosan ifodalaydi
D. Belgining me'yordan kam ekanligini ifodalaydi

3. Xususiyat bildirurchi sifatlar berilgan qatorni aniqlang.

A. Shirin, qizil, katta
C. Quvnoq, kamtar, notanish

B. Odobli, uzim, xursand
D. Kechki, keng, qadimgi

4. Qaysi gapda otlashgan sifat ega vazifasida kelgan?

A. Kattaga -katta bo'l, kichikka kichik
C. Baxilning qo'lida oy bo'lsa, olamni yoritmas
D. Oramizda bilimdon o'quvchilar ko'p

B. Dono-durdan a'lo

5. Qo'shma sifatlar qatorini aniqlang.

A. Oppoq, kulrang, yengil-yelpi
C. Sheryurak, umumbashariy, hayotbaxsh
D. Mehmondo'st, turli-tuman, Mehnatsevar

B. Yum-yumaloq, ko'zoynak, erksevar

6. Qaysi qatordagi juft sifatlar noto'g'ri yozilgan?

A- Katta-kichik, qing'ir-qiyshiq
C. Qora-qura, baland- upast

B. G'ir-g'ir, mayda-chuyda
D. Yoshu-qari, yaxshi-yu yomon

7. Miqdor sonlar turi qaysi qatorda berilmagan?

A Sanoq B. Chama C. Tartib D. Taqsim

8. Chama son ishtirokidagi gapni aniqlang.

A. Bir kampir Ahmadjonni ikki sherigi bilan uyiga olib kirdi
B. Uch-to'rt pud g'alla ketsa ketar
C. Uchovlari dalaning poynagiga qarab yurdilar

D. Bekatda o‘ntacha odam avtobus kutib turishardi

9. Qaysi qo‘shimchalar unli bilan tugagan sanoq sonlarga qo‘shilganda, asos qismidagi i unlisi tushib qoladi?

A. -ov, -ala   B. -tadan, -ta   C. -tacha, -lab   D. -larcha, -ovlon

10. Mazkur gapdagi nuqtalar o‘rniga qaysi hisob so‘zi mos keladi?

-Ikki... palov hash-pash deguncha yo‘q bo‘ldi.

A Ko‘za   B. Tovoq   C. Hovuch   D. Osham

11. Dona son ishtirokidagi gapni aniqlang.

A. Yetti o‘lchab, bir kes   B. Oqibat ikkovi baravar yiqildi
C. Bir tup kessang, o‘n to‘p ek   D. Rejaning uchdan ikki qismi bajarildi

12. Qaysi gapda tartib sonlar yozuvda noto‘g‘ri ifodalangan?

A. Birinchi arava yo‘lga chiqdi   B. O‘g‘lim 9-sinfda o‘qiyapti
C. Bu o‘zgarishdar XV —asrda yuz bergan edi
D. Olti sotix maydonda 2500 tup pomidor bo‘ladi

13. Harakat-holatning belgisini bildirgan so‘z birikmasi qaysi qatorda berilgan?

A. Tonggi shabada   B. Tez o‘qimoq   C. Quvonchli xabar   D. A'lo kayfiyat

14. Qaysi gapda yasama ravish ishtirok etmagan?

A. Tuproq yo‘ldan yayov kelyapman
B. Terak bilan yong‘oq yonma-yon o‘sibdi
C. Mening do‘silarcha aytgan so‘zlarim unga yoqmadi
D. Bolaning darsini majburan qildirmang

15. Maqsad- sabab ravishi qaysi gapda qo‘llangan?

A. Keyin bozorga olib boribdi   B. Kun kech bo‘ldi
C. Choi va kampir behad sevinishibdi   D. U bu taklifga noiloj rozi bo‘ldi

16. -dan kelishik qo‘shimchasi asos qism. bilan mustahkam birikib, ajralmas holga kelgan ravish qaysi qatorda berilgan?

A Tashqarida   B. Uzoqdan   C. Qo‘qqisdan   D. Buyerdan

17. O‘rin ravishi ishtirokidagi gapni aniqlang.

A. Ichkariga kiring, bir piyola choy idling   B. Jiydazordan hozirgina keldim

C. Ko'p o'tmay hamma taklif etildi   D. Qaddini rostlab, eshikni uzoq taqillatdi

18. Ravishdosh yasovchi qo'shimchalar qaysi qatorda berilgan?

A. -la, -lan   B. -sira, -y   C. -i, -gach   D. -(i)b, gam

19. Sifatdoshning sifatga xos xususiyatini belgilang.

A. Sifatdoshlarning fe'l asosiga -gan, -adigan qo'shimchalari qo'shiladi

B. Shaxs va narsalarning belgisini bildiradi

C. Shaxs va narsaning o'zgarish, harakat belgisini ifodalaydi

D. Sifatdoshlar zamon, bo'lishli, bo'lishsizlik, nisbat ma'nolarini ifodalaydi

20. Otlarning lug'aviy shakllari berilgan qatorni aniqlang.

A. Yulduzlar, Sobirjon   B. Axmoqlik, o'kinch

C. Guliston, choyxona   D. Tilshunos, tishkovlagich

21. Nisbiy sifatlar qaysi qatorda berilgan?

A. Shirin, yuzaki   B. So'nggi, paxtah   C. Xushbichim, oq   D. Aqlli,

devoriy

22. Mahalla nomlari berilgan qatorni belgilang.

A. Amudaryo, Afrika, London   B. Shirmonpazlik, Charmgarlik, taqachi

C. Jartepa, Beshkent, Shirmonbuloq   D. Dashnobod, Koson, O'rtasaroy

23. Korxonasi nomi qaysi javobda berilgan?

A «Afrosiyob» mehmonxonasi   B. Toshkent agrar universiteti

C. Bulung'urtuman hokimiyati   D. «Malika» ishlab chiqarish

birlashmasi

24. Shart mayli shakli kerak so'zini olib kelganda, qanday ma'noni bildiradi?

A. orzu-istak   B. Shart   C. Taxmin-gumon   D. Iltimos

25. Fe'lining kelasi zamon shakli yasovchi -(a)r qo'shimchasi shakli qanday ma'noni ifodalaydi?

A. Harakatning doimiyligini   B. Harakatning davomiyligini

C. Harakatning tuganmasligini

D. Harakatning gumon va taxminiyligini ifodalaydi.

7-sinf
I-Chorak

1. *Ilm-hunardan bahramand bo'lgan kishi barkamol insondir.*

- Mazkur gapda qo'llanilgan sintaktik shakl yasovchi qo'shimcha to'g'ri belgilangan javobni aniqlang.

A) -dan, -dir. B) -mand, -gan. C) -bor, -dir. D) -gan, -dan.

2. *Tursunoy bilan bir sinfda o'qiymiz.* — Mazkur gapdagi so'zlarga qo'shilgan lug'aviy shakl yasovchi qo'shimchalar belgilangan to'g'ri javobni aniqlang.

A) -da, -u. B) oy, C) -oy, -u. D) —da, -miz

3. Bedanalarni qo'yib yuboralaylik, uchib ketishsin, bizni duo qilishadi.

-Ushbu gapdagi fe'l shakllarining qo'shimchalari turini aniqlang.

A) Nisbat qo'shimchalari B) So'z yasovchi qo'shimcha

C) Mayl qo'shimchalari

D) Mayl va shaxs-son qo'shimchalari

4. Xazonlarning shabadadan shitirlashi eshitildi. Otlarning kelishik qo'shimchalarini belgilang.

A) -lar, -lash. B) -il, -dan. C) -ning, -dan. D) — ning, -di.

5. Uylarning mo'rilaridan pag'a-pag'a tutunlar chiqa boshladi. Gapdagi sifat haqidagi izoh qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) Oddiy sifat. B) Juft sifat. C) Takror sifat. D) Yasama sifat.

6. - Kishi o'z fazilatlarini haqida qancha kam bilsa, bizga shuncha yoqadi.

- Mazkur gapda qo'llanilgan ravishning ma'no jihatdan turini aniqlang.

A) Holat. B) Miqdor-daraja. C) Payt. D) O'rin.

7. Sifatlarning tuzilishiga ko'ra turlarini aniqlang.

A) Asliy sifat. B) Maza-ta'm sifati. C) Nisbiy sifat. D) Juft sifat.

8. Sifatdoshlarni belgilang.

A) Yugurmoq, ekmoq. B) Kuldi, nazar soldi.

C) O'zgargan, jim qolgan. D) Olib chiqdi, yozgach.

9. Yasama sifatlarni aniqlang.

A) Xayolparastlik. B) Charchoq. C) Qo'ng'iroq. D) Yaltiroq.

10. Holat ravishlarini tophing.

A) Qardoshlarcha B) Ilgari. C) Birin-ketin. D) PichA)

11. Qiziqarli kitoblarni ko'p o'qish kerak. «Qiziqarli» so'zining o'rniga mos olmoshni aniqlang.

A) Qanday. B) Kim. C) Allaqanday. D) Bunday.

12. Faqat ajratib yoziladigan olmoshlarni belgilang.

Shunday, o'shanaqa B) Manabu, anashu.

C) Kimdir, allaqanday. D) Harnarsa, hechqachon.

13. Miqdorga ishora qiluvchi olmosh qaysi qatordagi gapda berilgan?

A) Amir Temurni anglash — ozimizni anglash demakdir. Biz buyuk sohibqiron avlodlarimiz.

B) Hayot uchun, tiriklik uchun yer, suv, havo, quyosh nuri qanchalik kerak bo'lsa, insonga mehr ham shunchalik zarurdir.

C) Kimning qaysi millatga mansubligini tilidan, qiyofasidan oson ajratsa bo'ladi.

B) Xalqimiz tarixini kuzatsangiz, uning eng katta, eng go'zal qismi ta'lim — ta'biya tarixidan iborat.

14. Qanday fazilatlar insonga ziynat bag'ishlaydi? - Ushbu gapdagi so'roq olmoshi qanday ma'noni anglatadi?

A) Shaxs   B) Belgi-xususiyat.   C) Miqdor.   D) Payt ,

15. To'pdan ajratilgan shaxs, narsa, belgilarni bildirgan olmoshlarni ajrating.

A) Hamma, bari.   B) Kimdir, nimadir.

C) Harkim, har narsa   D) Nega, qachon.

16. Yasama olmoshlarni aniqlang.

A) Hamma, butun.   B) Hech kim, qanday.

C) Mana bu, ana u   D) Kimdir, allakim

17. Qaysi javobda asos va qo'shimcha o'rtasida o'zgarish bo'lgan olmoshlar berilgan?

A) Mana bu, ana shu.   B) Menday, buni.

C) Unday, bunaqa   D) Uning, o'zimiz.

18. Uzoqdagi narsalarni ko'rsatish uchun qaysi olmoshlardan foydalanamiz?

A) Bu, shu. B) Mana, u.   C) Ana, u.   D) O'sha, bu.

19. O'zlik olmoshi bilan qo'llangan kishilik olmoshiga ta'kid ma'nosi yuklangan gapni aniqlang.

A) Biz o'z tuprog'imizni ko'z qorachig'idek asraymiz.

B) O'zim ham hayronman.

C) Bu ishlami qilgan o'zi.

D) Mening o'zim unchalik yomon odam emasman.

20. Shaxs, narsa, belgi, harakatlarni jamlab ifodalaydigan olmoshlarni belgilang.

A) Allakim, qanday.

B) Ana u, mana bu.

C) Qachondir, o'sha-o'sha

D) Hamma, butun.

21. Bo‘lishsizlik olmoshi ishtirok etgan gapni aniqlang.

A) Kimdir allanima dedi.

B) Birov unday deydi, birov bunday deydi.

C) Har kim bilganini gapiryapti.

D) Men hech narsa demadim.

22. Shu-shu biz bordi-keldi qilamiz. - Olmoshning tuzilisbiga ko‘ra turini aniqlang.

A) Sodda   B) Qo‘shma   C) Juft.   D) Takroriy.

23. Tub olmoshlar ishtirok etgan gapni belgilang.

C) Baxtni har kim o‘zicha tushunadi.

D) Kimlridir qorni to‘q.

C) Ana o‘sha yerda o‘zimizni ko‘rsatamiz.

D) Hamma hasharda qatnashdi.

24. Uning bolasi o‘zboshimcharoq bo‘lib ketgan. -Mazkur gapdagi olmoshdan yasalgan so‘zni belgilang.

A Uning   B) Bolasi.

C) O‘zboshimcharoq.   D) Bo‘lib ketgan.

25. Bandayi ojiz so‘zi qaysi olmosh o‘rnida ishlatiladi?

A O‘zim.   B) Kamina.   C) Men.   D) Biz.

II-chorak

1. Bobur ham bolaligi o‘tgan Andijon osmonini esladi. -Gapdagi ismga oid so‘zlarni bir-biriga bog‘lanishda ko‘mak berayotgan qo‘shimchalarni aniqlang.

A) -ham, -gan.   B) -ni, -di.   C) -i, -ni.   D) -gan, -i.

2. Egalik va kelishik qo‘shimchalari bilan o‘zgarish xususiyatiga ega bo‘lgan so‘zlar qanday ataladi?

A) So‘z turkumi.   B) Ot.   C) Ismlar.   D) Yordamchi so‘z.

3. Yolg‘on aytgan kishining boshi xatardan chiqmaydi. Mazkur gap bo‘yicha ismlarning munosabat shakllari to‘g‘ri berilgan qatorni belgilang.

A) -gan, -ning, -i.   B) -i, -may, -di.

C) -ning, -i, -dan.   D) - di, -gan, - ning.

4. Qaratqich kelishigini tushirib qoldirish mumkin bo‘lgan qatorni aniqlang.

A) Bizning shahar.   B) Sharifaning kitobi.

C) Maktabimizning hovlisi. D) Sizning so‘zingiz.

5. Ismlarni kesimga xoslovchi qo‘shimchalar qaysi qatorda berilgan?

- A) -di, -san, -man.   B) ekan, emish, emas
C) kerak, lozim, shart.   D) - man, -san, -dir.

6. Atash ma'nosiga ega bo'lmagan mustaqil so'z turkumi qaysi qatorda berilgan?

- A) Fe'l.   B) Ot.   C) Sifat.   D) Olmosh.

7. Ma'naviyat insonga ona suti, ona namunasi, ajdodlar o'giti bilan singadi. -Mazkur gapda yordamchi so'z turkumlaridan qaysi biri ishlatilgan?

- A) Bog'lovchi . B) Ko'makchi. C) Yuklama D) Olmosh.

8. Ma'lum so'roqqa javob bo'lmaydigan, gap bo'lagi vazifasida kelmaydigan so'zni aniqlang.

-Taraqqiyot tasodif emas, balki zaruriyatdir.

- A) tasodif   B) zaruriyat   C) balki   D) taraqqiyot.

9. Qaysi gapda sof ko'makchi qo'llanilgan?

- A) Akam dala tomon ketdi.
B) Orqadan chuqur soy oqardi.
C) Bu xabarni radio orqali eshitdik.
D) U daryo bo'ylab ketayotgan edi.

10. Qaysi so'z birikmasidagi qo'shimchalar to'g'ri qo'llanilgan?

- A) meni ona diyorum.   B) ilmgan mehr qo'ymoq.
C) olimlarga so'ramoq.   D) ilmdan bahra olmoq.

11. Kesimi ismga xos bo'lgan so'z bilan ifodalangan gapni aniqlang.

- A) Siz ulug' odamsiz.   B) Gulbahor o'rnidan turdi.
C) U ko'zini katta- katta ochdi.   D) Karim to'g'ri aytgan edi.

12. Olmosh ega vazifasida kelgan gapni toping.

- A) Uning hovlisini ko'rib og'zi ochilib qoldi.
B) Bundan hech kimga, hech qanday foyda yo'q.
C) Kimlardir yeng uchida yashaydi.
D) Ana o'sha yerda o'zimizni sinaymiz.

13. Egallik qo'shimchalarni olgan ismlar berilgan qatorni aniqlang.

- A) haqiqiy, boshqalaming, tashvishi.
B) o'zidan, boshqalaming, kerak.
C) tashvish bilan, yashashi.
D) o'zidan, tashvishi, yashashi.

14. Berilgan so'zlardan qaysi biriga egallik qo'shimchasi qo'shilganda asosda o'zgarish ro'y bermaydi?

- A) buyruq   B) huquq   C) sog'lik   D) elak.

15. Berilgan so'zlarning qaysi biri bosh kelishik shaklida berilgan?

- A) Uchovi.   B) dasturxonni   C) qo'lidan.   D) uyga

16. Men o'qishim kerak. -Kesimni ega bilan moslashtiruvchi qo'shimcha qanday nomlanadi?

- A) so'z yasovchi.   B) lug'aviy shakl yasovchi
C) egalik   D) shaxs-son qo'shimchalari.

17. Egalik qo'shimchasi qo'shilganda o'zakda tovush o'zgarishi ro'y bergan so'zlar qatorini aniqlang.

18. Ko'makchilarni toping.

- A) qarab, faqat, ba'zan   B) garchi, avval, yoki
C) oldida, ba'zan, hattoki   D) ko'ra, so'ng, tashqari

19. Har kim o'z qilmishiga yarasha jazosini oladi. -Olmoshlaming gapdagi vazifalari to'g'ri berilgan qatorni belgilang.

- A) ega, aniqlovchi   B) aniqlovchi
C) faqat ega   D) faqat to'ldiruvchi.

20. Ot kesimlarni ega bilan moslashtiruvchi vositalar qanday nomlanadi?

- A) Ismlar.   B) Qaralmish   C) Bog'lama   D) Kesimlik shakli

21. U kitob ustida uzoq ishladi. - Ushbu gapdagi ko'makchilar qaysi so'zga bog'langan?

- A) kitob   B) uzoq   C) ishladi   D) u

22. Sof ko'makchi berilgan qatorni aniqlang

- A) ham, kabi   B) va, bilan
C) ustida, orqali   D) uchun, singari

23. Bilan, uchun ko'makchilari qachon -la, -chun shaklida qo'llaniladi?

- A) og'zaki uslub   B) yozma uslub
C) badiiy uslub   D) rasmiy uslub

24. Fikr mavzusi ma'nosini bildirgan ko'makchilar berilgan qatorini toping.

- A) tomon, qarab, B) sababli, uchun,
C) haqida, to'g'risida D) kabi, singari.

III - Chorak

1. Vazifadosh ko'makchilarni aniqlang.

- A) Bilan, sari.   B) bo'ylab, uchun.
C) tepada, kabi.   D) oldin, ko'ra

2. Chegara ma'nosini bildiruvchi ko'makchini toping.

- A) sababli B) so'ng C) qadar. D) tomon.

3. Chiqish kelishigi shaklidagi ismlarga qo'shiladigan ko'makchilar berilgan qatorni belgilang.

- A) old, ost. B) boshqa, tashqari. C) yarasha, muvofiq D) sari, bo'ylab

4. Vazifadosh bog‘lovchi ishtirok etgan gapni aniqlang.

- A. Akam ham mukofot oldi.
- B. Sen ham, men ham shu gapga ishonidik.
- C. Kun ilishi bilan daraxtlar kurtak yoza boshlaydi.
- D. U qog‘ozga qalam bilan chiza boshladi.

5. Sabab bog‘lovchisi ishtirok etgan gapni aniqlang.

- C) Abdimalik ota nevaralarini yesin deb, har bahorda ko‘chat ekadi.
- D) Qo‘chqor akam bilan amakim ancha orqada qolib ketibdi.
- B) Hamma gullarning hidi bor, ammo rayhonning hidi bo‘lakcha.
- D) Hunar o‘rgan, chunki hunarda gap ko‘p.

6. Aniqlov bog‘lovchisi ishtirok etgan gapda qanday tinish belgisi ishlatiladi?

- A) tire B) ikki nuqta S) nuqtali vergul D) vergul.

7. -Garchi bog‘lovchisi qanday bog‘lovchi hisoblanadi?

- A) Aniqlov B) Shart C) Sabab D) Teng.

8. -Axir, dalalarda ish boshlandi. -Mazkur gapda qanday yordamchi so‘z qo‘llanilgan?

- A) sof ko‘makchi B) ergashtiruvchi bog‘lovchi C) so‘f yuklama D) vazifadosh yuklama

9. Birrov kirdi-da, chiqib ketdi. -Mazkur gapda qo‘llanilgan -da yordamchisi qanday vazifada kelgan?

- A) bog‘lovchi B) yuklama C) ko‘makchi D) Qo‘shimcha yuklama

10. Gumon yuklamasi ishtirok etgan qatorni belgilang.

- A) Bu yerda na ofat, na kulfat, na g‘am. B) Majlis ertaga qoldirilmaydi-yu. C) Bu haqda Shahnozagina biladi. D) Sizni izlab kelgandir.

11. Bosh kelishik shaklidagi ismlarga qo‘shiladigan ko‘makchilarni aniqlang.

- A) yarasha, sayin, doir. B) tomon, bo‘ylab, asosan. C) ko‘ra, so‘ng, sari. D) bilan, kabi, uchun.

12. Old, ust, ost ko‘makchilari qaysi kelishik shaklidagi ismlarga qo‘shiladi?

- A) Jo‘nalish B) O‘rin-payt C) Qaratqich D) Tushum

13. Qaysi gapda ko‘makchi vazifasidagi so‘z qo‘llangan?

- A) Men uni tashqarida deb uylabman. B) Sizdan tashqari uning hech kimi yo‘q. C) U ichida unga achindi. D) Bu haqda boshqa odam gapirsin.

14. Vazifadosh bog‘lovchilar qatorini aniqlang.

- A) Va, lekin B) balki, biroq, hamda C) na, chunki, goh. D) bilan, ham, -yu.

15. Zidlov bog‘lovchi vazifasida qo‘llaniladigan modal so‘zni toping.

A) hamda B) shekilli C) balki D) agar

16. Sabab bog‘lovchilarini aniqlang.

A) Basharti B) Negaki C) Ya‘ni D) Faqat.

17. Ta‘kidlash ma‘nosi yuklangan gapni belgilang.

A) Faqat og‘zidagi o‘ljasu suv yuzida qoldi.

B) Daryo bilan hazillashib bo‘lmaydi-ya.

C) Bu haqda Shahnozagina bilardi.

D) Choy qaynatib ichishni-da unutdi.

18. So‘roq va taajjub yuklamasini aniqlang.

A) Xuddi. B) Nahotki. C) Faqat. D) -mi.

19. O‘xshatish yuklamali gapni aniqlang.

A. Suv hayot manbaidir.

B. Xuddi otasiga o‘xshaydi.

C) Men faqat haqiqatni aytyapman.

D) Shu maktabda o‘qiysizmi?

20. Ergashtiruvchi bog‘lovchili gapni toping.

A) Vatanimiz poytaxtida, ya‘ni Toshkentda diqqatga sazovor joylar ko‘p. B)

Orifota har bahorda ko‘chat ekadi. C) Bilim — xazina, ammo uni saqlamaslik kerak. D) Gulnor na o‘qidi, na yozdi.

21. -dek qo‘shimchasi qaysi ko‘makchilar bilan ma‘nodosh hisoblanadi?

A) Tomon B) Kabi C) Uchun D) Sari

22. Sof ko‘makchili birikmani aniqlang.

A) Buyuklik sari B) Ish ustida C) Ariq bo‘ylab D) Telefon orqali.

23. Sabab, maqsad ma‘nosini bildirgan ko‘makchili birikmani aniqlang.

A) Osoyishtalik uchun B) Hikoya to‘g‘risida C) Quyosh singari D) Maktab tomon

24. Yordamchi so‘z turkumiga oid qaysi fikr noto‘g‘ri berilgan?

A) Atash ma‘nosiga ega bo‘lmaydi.

B) Gap bo‘lagi vazifasida keladi.

C) So‘zlarni bir-biriga bog‘laydi.

D) Ma‘lum bir so‘roqqa javob bo‘ladi.

25. Sof yuklamani aniqlang.

A) -gina B) faqat C) -yu D) -da

IV-chorak

1. Oh, qanday go‘zal bu olam! -Ushbu gapda gap bo‘lagi bo‘lib kelmagan qanday so‘z qo‘llanilgan?

A) His-hayajon undovi. B) Taqlid so‘z.

C) Buyruq-xitob undovi D) Modal so‘z.

2. Otning dupur-dupuri eshitildi. -Mazkur gapdagi taqlid so‘z qanday vazifani bajargan?

A) kesim B) aniqlovchi C) to‘ldiruvchi D) ega

3. Avvalo, insonning qalbi go‘zal bo‘lmog‘i kerak. -Ushbu gapda qanday ma‘no guruhiga mos modal so‘z qo‘llangan?

A) Ishonch. B) Gumon. C) Fikr. D) Achinish.

4. Qaysi gapda qo‘llanilgan modal so‘z xulosalash ma‘nosini bildiradi?

A) Darhaqiqat, siz to‘g‘ri ish qildingiz.

B) Kanizak, aftidan, shuni aytmoqchi emas edi.

C) Demak, biz ulug‘ odamlarning farzandlarimiz.

D) Afsuski, besh qo‘l barobar emas.

5. Vazifadosh modal so‘zlarni aniqlang.

A) Darhaqiqat B) Umuman C) Ehtimol D) Xullas

6. Faqat bir asosdan iborat bo‘lgan olmoshlarni aniqlang.

A) Qaysidir B) Hamma C) Allaqanday D) Hech kim.

7. Atash ma‘nosiga ega bo‘lmagan, ma‘lum so‘roqqa javob bo‘lmaydigan so‘z berilgan qatorni belgilang.

A) Anao‘sha B) Yigit C) Bahslashdi D) Bilan

8. Modal so‘z ishtirok etgan gapni belgilang.

A) Bizning g‘olib chiqishimiz shubhasiz.

B) Siz emas, balki u haqdir.

C) Aftidan, u yolg‘on gapiryapti.

D) Gulchehraning chamasi to‘g‘ri chiqdi.

9. Sof modal so‘zlar qatorini aniqlang.

C) Hamisha, aftidan, masalan.

D) Darhaqiqat, biroq, noiloj.

C) Albatta, xullas, taxminan.

D) Balki, ehtimol, chamasi.

10. Tovushga taqlid so‘zlar qaysi qatorda berilgan?

A) yarq-yurq, duk-duk, qiy-chuv.

B) bay-bay, gumbur-gumbur, lip-lip.

C) shitir-shitir, taq-tuq, g‘a-g‘a

D) yilt-yilt, voy-voy, chars-churs

11. Tarkibida inkor so‘z bo‘lgan gapni aniqlang.

A) Qiroatxona ochmaysizlarmi? -yo‘q, ochamiz.

B) Bunaqa yomon niyat qilmang.

- C) Men suv ichmayman.
D) U hech qachon kelmaydi.

12. Nutqiy odat undovlari qaysi qatorda berilgan?

- A) Salom, hayr, barakalla
B) hoy, ehe.
C) tss, voy.
D) chu, chip-chip.

13. Qaysi qatordagi soʻzlar yordamchi soʻz hisoblanadi?

- A)soʻz, kabi, koʻp B) xuddi, gapning, ham C) va, xuddi, ham D) oʻrin, matn, xil

14. Aql inson uchun eng oliy neʼmatlardan biridir. -Mazkur gapdagi ot soʻz turkumiga oid soʻzlar qatorini ajrating.

- A) Aql, biridir, eng. B) inson, neʼmat, uchun. C) aql, inson, neʼmat. D) neʼmatlardan, biri, oliy.

15. Modal soʻzlar qaysi qatorda berilgan?

- A oh, binobarin. B) duv-duv, chunonchi.
C) masalan, nihoyat. D) taraq- turuq, hoy.

16. Taqlid soʻzlar berilgan qatorni belgilang.

- A) bay-bay, axir. B) alqissa, qiyq.
C) milt-milt, lapang-lapang. D) Qiy- chuv, hoy.

17. Qaysi qatordagi soʻzlar ravish soʻz turkumiga tegishli?

- A)barcha, erta-kech, hech kim.
B) ham, haqida, toʻxtovsiz.
C)arang, birpas, ilgari.
D) doʻstona, beshala, birdan-bir.

18. Sifatlar otlashganda qaysi gap boʻlagi boʻlib kela oladi?

- A) ega B) aniqlovchi. C) kesim. D) ega, toʻldiruvchi, aniqlovchi.

19. Qoʻshma feʼllar berilgan qatorni aniqlang.

- A)sotib oldi, aytib qoʻydi. B) olib chiqdi, dam oldi.
C) sinib qoldi, yigʻlab yubordi. D) duo qildi, yoza boshladi.

20. Qaysi qoʻshimchalarni ikki, olti sonlariga qoʻshib boʻlmaydi ?

- A) -ta B) -tadan C) -lab D) -tacha

21. Xalq ahvolidan doimo boxabar boʻl. -Ravish gapda qaysi gap boʻlagi boʻlib kelgan?

- A) Aniqlovchi B) kesim C) hol D) toʻldiruvchi

22. Kitobni koʻp oʻqisangiz, undan koʻp hikmat topasiz.

- Olmosh qaysi soʻz oʻrnida qoʻllangan?

- A) koʻp B) hikmat C) kitob D) oʻqisangiz

23. Qaysi qatorda o‘rin-payt kelishigi shaklidagi shaxs-narsa ma’nosidagi so‘zlar berilgan?

- A) tongda, pastda, shaharda B) tushda, mashinada, uyquda
C) maktabda, kuzda, o‘rtada D) dastgohda, senda, o‘roqda

24. Faqat ko‘makchilar berilgan qatorni aniqlang.

- A) binoan, garchand, ko‘ra B) avval, yoki, hattoki
C) ba‘zan, oldida, garchi D) muvofiq, qarab, bilan

25. Balki so‘zi qaysi so‘z turkumiga kiradi?

- A) Ot B) Sifat C) Modal so‘z D) Ko‘makchi

8-sinf

I-Chorak

1. Badiiy uslubga xos gapni belgilang.

- A) Aytadilarki otning go‘shiti issiqlik bo‘lib, me‘dani kuchli qiladi, ko‘z suvini ko‘paytiradi.
B) Yuz falajiga uchragan odam musicha go‘shitini yesa tuzaladi.
C) Nodira 1792-yil Andijon hokimi Rahmonquliboy oilasida tug‘ildi.
D) Inson baxtidek ko‘rkamlik, tabiatan ulug‘lik, sog‘lomlik, xushnudlik hammasi onadan.

2. Adabiy nutq me‘yorlari haqidagi ta‘rif qaysi qatorda to‘g‘ri berilgan?

- A) Aloqa-aralashuv vositasini bajaruvchi nutq adabiy nutq me‘yori hisoblanadi.
B) Rasmiy idoraviy uslubdagi nutq me‘yor hisoblanadi.
C) Til tovushlaridan, so‘z va qo‘shimchalardan, gap qurilishi bilan bog‘liq bo‘lgan ifoda vositalaridan foydalanish haqidagi qoidalar nutq me‘yorlari deyiladi.
D) Jonli so‘zlashuv tili nutq me‘yori hisoblanadi.

3. Qaysi qatordagi gapda shevaga xos so‘zlar ishtirok etgan?

- A) Tilda so‘zlar va qo‘shimchalar ma‘lum bir qoidalar asosida yoziladi.
B) Ikromjon taxmon chetiga tirab qo‘yilgan yog‘och oyoqni kiyib chiqib ketdi.
C) Nafis chayqaladi bir tup na‘matak D) Uyga kir jiyan, yo‘l yurib kelgansan.
- Yo‘q, shettan qayta qolay.

4. Ramziy-badiiy insho mavzusi berilgan qatorni aniqlang.

- A) Alisher Navoiy ijodida umuminsoniy qadriyatlarning ulug‘lanishi.
B) Abdulla Qahhor — mohir hikoyanavis.
C) Ona tilida bitilgan sehrlil satrlar.
D) Yangi asr orzulari.

5. Tilning ijtimoiy vazifasi qaysi qatorda to‘liq ifodalangan?

- A) Til soʻz va qoʻshimchalardan iboratdir.
- B) Til kishilar oʻrtasidagi aloqa-aralashuv vositasi hisoblanadi.
- C) Til Morfologiya va Sintaksis kabi boʻlimlarga boʻlib oʻrganiladi.
- D) Til ogʻzaki va yozma tarzda namoyon boʻladi.

6. Berilgan soʻz birikmalari tarkibida ajratilgan vositalardan qaysi birlari qoʻshimcha maʼno berayotganligini aniqlang.

- A) Gʻalabaga erishmoq, buyuk baxt
- B) Tinchlik haqida suhbat, soʻnggi qoʻngʻiroq
- C) Doʻstlar bilan uchrashuv, baxt kaliti
- D) Mustaqilliknigina sharaflamoq, chogʻroqqina xona

7. Tobe soʻz hokim soʻz bilan kelishik qoʻshimchalari yordamida birikkan soʻz birikmalari qaysi qatorda berilgan?

- A) Moviy osmon, Zuhro yulduzi
- B) Togʻ choʻqqisi, kitob oʻqimoq
- C) Yoqimli kuch, dala yumushlari
- D) Aʻlochi oʻquvchilar, kitobsevarlar uyushmasi

8. Qaysi qatorda ibora berilgan?

- A) Yoʻl boshi, boshga koʻtarmoq
- B) Koʻzi ochildi, xol qoʻydi
- C) Razm solmoq, bahsga chorlamoq
- D) Hayot daraxti, achchiq soʻz

9. Qaysi qatordagi gapda tasviriy ifoda qoʻllangan?

- A) Mutoala inson hayotida muhim oʻrin tutadi.
- B) Dono soʻziga bino qoʻyar, nodon oʻziga.
- C) Xush havoli, yangroq navoli, bogʻim yaxshi, bahorim yaxshi.
- D) Gʻishtin polli uyga kirdik.

10. Qaysi qatordagi soʻz juftliklarini birlashtirish mumkin?

- A) Qiziqarli kitob, mening kitobim
- B) Sharafli kasb, mashaqqatli kasb
- C) Yoʻl harakati, yoʻl boshi
- D) Chiroyli yozuv, eski yozuv

11. Qaysi qatorda gap berilgan?

- A) Baxt qushi, mustaqillik bayrami
- B) Ijodiy fikr, doʻstlik haqida suhbat
- C) Kitob bilan oshno, barkamol avlod.
- D) Maktab shinam, havo issiq

12. Berilgan maqollarning qaysi biri shirinsuxanlik haqida aytilgan?

- A) Didsiz o‘tirgan yerini ham changitar.
- B) Oldin angla, keyin tanla
- C) Do‘stingga rost gapir, dushmaningga maqtanib.
- D) Bug‘doy noning bo‘lmasin, bug‘doy so‘zing bo‘lsin.

13. Majhul nisbatdagi fe‘l ishtirok etgan gap qaysi qatorda berilgan?

- A) Abu Nasr Forobiy butun umrini ilm o‘rganishga bag‘ishlagan.
- B) Berilgan topshiriq bajarildi.
- C) Til — tafakkur elchisi.
- D) Tilning tirikligi xalqning mavjudligidir.

14. Qaysi qatordagi gapda sifatdosh mavjud.

- A) Kecha yoqqan qor tezda erib ketdi.
- B) «Ko‘klam kelsa ko‘chat ek», - degan ekan mashoyixlar
- C) Abdurahmon Jomiy - Sharqning buyuk mutafakkiri.
- D) Tong saharlab darvoza taqilladi.
- E) Quyosh nuri berkitilmaydi, haqiqat shomi so‘nmaydi.

15. Fe‘l kesim vazifasida kelgan gapni aniqlang.

- A) Ko‘p ko‘rgan keksaning ishi ibratli
- B) Hayotda qoldirsa kim abadiy nom, eng baxtli odam shu, xullasi kalom.
- C) Xusrav Dehlaviy o‘zi kuylagan yuksak insonparvarlik g‘oyalari bilan asrlarga hamroh va hamdamdir.
- D) Xusrav umrining oxirgi o‘ttiz yilini Dehlida o‘tkazdi.

16. Asliy sifatlar qaysi qatorda to‘liq berilgan?

- A) serharakat, go‘zal, badavlat
- B) ishlari, shox, tinch
- C) sermulozamat, sersuv, hosildor
- D) tejamkor, mahoratli, mohir

17. Qaysi qatorda ilmiy uslubga xos gap berilgan?

- A) «Ne uchun g‘amnok ko‘rinasiz?» -dedi
- B) Seni, hur va ozod, seni kuylayman
- C) Saxiylik va olijanoblik insonning ulug‘vor fazilati.
- D) Oqsil yoki boshqa biron moddaning yemirilgan har bir molekulasi o‘mida yangi molekula tiklanadi

18. Rasmiy uslubga xos gap berilgan qatorni aniqlang.

- A) Tabib o‘z fani sohasida bilimdon va kasallariga mehribon boiishi kerak
- B) Bola huquqlari to‘g‘risida konventsiya qabul qilindi.
- C) Har bir so‘z zamirida inson nomi gavharday saqlanadi.
- D) Sen bahorni sog‘inmadingmi?

19. Murakkab kesimli gap qaysi qatorda berilgan?

- A) Buyuk alloma Abdurahmon Jomiy «Bahoriston»ida saxovat va karamni ulugʻlaydi.
- B) Bitta bulbul qanchadan-qancha odamning dilini xush qiladi.
- C) Inson bolasi hamma rizq-roʻzini yerdan topadi.
- D) Yaxshi kishi doim yaxshilik topadi

20. Qaysi qatorda ot-kesimli gapda tire qoʻyiladi?

- A) Saxiylik va olijanoblik inson uchun ulugʻ fazilatdir.
- B) Daraxtlar moʻl va yirik, lekin deyarli hammasi koʻm-koʻk.
- C) Maʼrifat tinchlik va farovon hayot kaliti hisoblanadi.
- D) Bu siz uchun katta sinov.

21. Shart maylidagi feʼl qaysi qatordagi gapda qoʻllangan?

- A) Osmon goʻzal oyi, quyoshi bilan
Inson goʻzal mardlik, bardoshi bilan.
- B) U keladi, albat qoʻshinga elga shodlik olib keladi.
- C) Ey jahonga arzigan Inson, ojizmanki boqaman sizga
- D) Yigʻsang yetasan, sovursang ketasan.

22. Berilgan gapni quyida berilgan soʻz qoʻshilmalaridan qaysi biri toʻldirishi mumkin.

Qahramon tirikligi bilan emas, qahramonona ishi bilan ...

- A) qoniqdi
- B) murodiga yetdi.
- C) abadiy boʻldi
- D) gʻalaba qozondi

23. Qaysi qatordagi gapda ega olmosh bilan ifodalangan?

- A) Undan sal nordon va shirin hid kelardi.
- B) Isteʼdodli adib koʻp asarlar va dramalar yozdi.
- C) Gullagan vodi, kishnagan toʻying goʻzal.
- D) U biz bilan ketishi lozim.

24. Yashiringan egali gap berilgan qatorni belgilang.

- A) Toʻgʻri nafas olish deganda ogʻizdan emas, balki burundan nafas olish tushuniladi.
- B) Maydonchaga boʻlib toʻda, oʻynashamiz qorboʻron.
- C) Boshqalar ham xayrlashib chiqib ketishdi.
- D) Bunday unvonlar bekorga berilmaydi, albatta.

25. Qaysi gapda gap boiaklari notogʻri joylashgan?

- A) Aql ulugʻlikka, aqlsizlik esa tubanlikka yetaklaydi.
- B) Suv bilan ekin oʻsar, tarbiya bilan — odam
- C) Ona qalbi bitmas-tuganmas moʻjizalar manbaidir.

D) Nafls chayqaladi bir tup na'matak

II-chorak

1. Quyida berilgan gap turini aniqlang.

O'rnida, vaqtida va sidqidildan aytilgan oddiygina so'z qudratli va yengilmas kuchga aylanadi.

- A) Ifodalangan egali gap
- B) Yashiringan egali gap
- C) Egasiz gap
- D) Atov gap

2. Qaysi qatorda egasi umumlashgan gap berilgan?

- A) Tepdim terakka chiqdim
- B) So'zni bilib so'zlasa donolik sanalur.
- C) Piyoz juda ko'p kasalliklarga, jumladan, qon bosimini pasaytirishga ham davodir.
- D) Chin donolar ustoz oldida shogirdligin unutmas aslo.

3. Atov gap qaysi qatorda berilgan?

- A) Yolg'onchi kishi emas, yolg'on aytmoq -mardlar ishi emas
- B) Ona bog'bon, niholni kamol toptirar
- C) Yaxshi kishi doim topadi.
- D) Subhidam. quyosh yotog'idan bosh ko'tarar

4. Quyida berilgan gapning turini aniqlang.

Bahor keldi.

- A) Atov gap
- B) So'z gap
- C) Yig'iq gap
- D) Yoyiq gap

5. Murakkab hol ishtirok etgan gap qatorini belgilang.

- A) Ertalab atayin Sizni izlab kelgan edim.
- B) O'z ko'zi bilan ko'rib ishonish maqsadida yana bir kelib ketdi.
- C) Ma'suda xaholab kulib yubordi.
- D) Sizdaylarni ko'p ko'iganmiz

6. Qaysi qatordagi gapda o'xshatish holi ishtirok etgan?

- A) Ikkovlari gangur-gungir gaplashib o'tirishdi.
- B) Biz ataylab o'qish uchun shu dargohga kelganmiz
- C) Ko'plab kitob o'qish, o'qiganda ham uni tushunib o'qishda hikmat katta
- D) Yaxshidan ot, yomondan dod qoladi

7. Quyida berilgan gapda holning qaysi turi ishtirok etgan? Ichkarida bo'layotgan baqiriqlarni eshitib qo'rqqanidan yuragi qinidan chiqayozdi

- A) O'rin holi
- B) Payt holi
- C) Maqsad holi
- D) Sabab holi

8. Qaysi qator ushbu gapning davomi boia oldi?

Shirin til odamni....

- A) maqsadga yetaklaydi   B) baxtiyor qiladi
C) farovon qiladi,   D) boyitadi

9. Qaysi o‘rinda vositasiz to‘ldiruvchi belgisiz qo‘llana oladi.

- A) Otabek tovush egasini tanidi.
B) Til kishini baxtli qiladi
C) Vaqtingizning ko‘p qismini kitob o‘qishga sarflang.   D) So‘zni bilib so‘zlasa, donolik sanalur erdi.

10. Qaysi qatordagi gapda iboralardan tuzilgan vositasiz to‘ldiruvchi qo‘llangan?

- A) Chappar urib gullagan bog‘in,
    O‘par edim Vatan tuprog‘in.
B) Er so‘zlasa, el-yurtning baxtini ko‘zlar emish.
C) Umri ilmga bag‘ishlagan odam, abadiy umrga erishadi.
D) Shirin tilli odam bir qil bilan, hatto, flni olib kelishi mumkin.

11. Murakkab vositasiz to‘ldiruvchi ishtirok etgan gap qatorini belgilang.

- A) O‘rik suvi tashnalikni qondiradi.
B) Yaxshi odam beg‘ubor, keng fe‘li bo‘ladi
C) Yaxshilik urug‘ini sepsang har zamon, jannat mevasini olasan shu on.
D) Boshim omon bo‘lsin desang, tilingni ehtiyot qii

12. Harakat nomi bilan ifodalangan to‘ldiruvchili gap qaysi qatorda berilgan?

- A) So‘z qanchadan-qancha dilkash kishilarni bir to‘lqin bilan yarqiratib, dilini xushnud etadi.
B) Jarangli va jarangsiz undosh tovushlarni farqlash kerak.
C) Biror narsani yomon bilgandan ko‘ra, butunlay bilmagan ma‘qul.
D) Yotishdan oldin og‘iz chayishni, oyoqni iliq suv bilan yuvishni unutmang.

13. Sifatdosh birikmalari bilan ifodalangan murakkab vositasiz to‘ldiruvchili gap qatorini aniqlang.

- A) Ilm buloqlaridan bahramand bo‘lishning o‘zi bir baxt.
B) Kitob o‘qimagan kishining zehni o‘tmaslasha boradi.
C) Rang ko‘r — hol so‘r.
D) O‘rtog‘ining xushxabar keltirganini eshitgan Dildora unga minnatdorchilik bildirdi.

14. Berilgan ko‘chirma gaplarning qaysi birida vositasiz to‘ldiruvchi mayjud?

- A) «Inson insonni boshiga ko‘tarmasa, bu dunyo barbod bo‘ladi!» - derdilar onam.
B) Choy damlab kelay, ichamiz ona-bola — dedi u.

C) «Musiqqa ovozi yangrayapti, yoshlar o‘yinga tushayotir - deb hikoya qiladi yozuvchi.»

D) «Xo‘sh, nega tushunmas ekansan?» - hayron bo‘ldi muallim

15. Qaysi qatordagi gapda vositali to‘ldiruvchi son bilan ifodalangan?

A) Men bunaqa voqealar tog‘risida qanchadan-qancha kitoblar o‘qiganman.

B) Qudratning birdan-bir maqsadi ularning hammasida haqiqiy fanga qiziqish uyg‘otish edi.

C) Ular tog‘ yon bag‘ridagi cheksiz tolzorga kirib kelishgan edi.

D) Yoshi qirqlardan sal o‘shgan, chang bosgan pal‘to va katak cholvar kiygan kishi uyga kirib keldi.

16. Ko‘makchili to‘ldiruvchi ishtirok etgan gap qatorini aniqlang.

A) Ko‘ngil daryosining gavhari tildir, til gavhardan afzal va martabasi balanddir.

B) Til millatning qalbi

C) Tilimizning sofligi uchun jon kuydirsak, farzandlik burchimizni ado etgan bo‘lamiz.

D) Ko‘p tilni bilish bir qulfning ko‘p kalitiga ega bolish demakdir.

17. Qaratqichli aniqlovchi ishtirok etgan gap qatorini belgilang.

A) XV asr ona tilimizning gullash davri sanaladi.

B) Nutq og‘zaki va yozma shaklda bo‘ladi

C) Meni kutgil va men albatta qaytaman.

D) Yaxshi kishi doim topadi.

18. Belgisiz qaratqich aniqlovchili so‘z birikmalari qaysi qatorda berilgan?

A) Musaffo havo, nafis gullar

B) Oy sho‘lasi, institut binosi

C) Navbahor kezlari, oydin kechalar

D) G‘ayrat bilan ishlamoq

19. Murakkab birikmalar berilgan qatorni aniqlang.

A) Yoshlik yillari, oltin dalalar

B) Mehr bilan parvarishlamoq, tinchlik haqida bitim

C) Qo‘li ochiq kishi, puxta bilimli bola

D) Shirmon yuz, buyuk mutafakkir

20. Qaysi qatordagi gapda izohlovchi ishtirok etgan?

A) Sutdek oppoq tong otayapti.

B) Poliz yam-yashil bo‘lib yashnab yotibdi.

C) Zargarlarning, kosiblarning, kulollarning bozorlari ham chaqqon ekan.

D) Ana, u kichikkina, qora munchoqday ko‘zlarini ochdi.

21. Sifatlovchi — aniqlovchi ishtirok etgan gap qaysi qatorda berilgan?

A) Bilib so‘zlasa donolik bolur.

B) Ota — sarbon, ona-bog‘bon

- C) Har bir soʻz zamirida inson nomi gavharday saqlanadi.
D) Kokili gul, koʻylagi nur bahorning quchogʻida yayra, yashna, qanot qoq.

22. Qaysi qatorda atov gap berilgan?

- A) Biz ota-onamizni qadrlaymiz
B) Ustozlar sabogʻi - hayot chirogʻi
C) Uy jimjit. Demak, tinchlik.
D) Uzoqdan duk-duk ovoz kelardi.

23. Uyushiq boʻlakli gap qatorini belgilang.

- A) Birni birov beradi, koʻpni mehnat
B) Butun zamin larzaga keldi.
C) Tashqaridan allakimning ovozi eshitildi.
D) Saida goh afsuslanib, goh kuyib va goh kulib gapirib berdi.

24. Qaysi qatordagi gapda hollar uyushib kelgan?

- A) Mehnatda, ijodda, sanʼatda, fanda kattadir yoshlarning qoʻshgan hissasi.
B) Bu daraxtlarni Hindistondan, yana allaqaerdan oldirib kelibdi.
C) Bemorning his-tuygʻulari, oʻy-xayollari va kelajak ishlari hamma-hammasi vrachning qoʻlida.
D) Ishonch kishi qalbining hukmi, u hech vaqt yuqotilmaydi.

25. Toʻldiruvchi uyushib kelgan gap qaysi qatorda berilgan?

- A) Gapning ozi yaxshi, danakning magʻzi
B) Yozma nutqda qoʻshma gaplar asosan ilmiy uslubda ishlatiladi.
C) Birovga chuqur qazigan odam, oʻzi shu chuquiga tushadi.
D) Alimardon ham quvonch, ham zavq bilan unga burilib qaradi.

III-Chorak

1. Qaysi jumlada qoʻshma soʻz ishtirok etgan?

- A) «Bosh ogʻriqni koʻpaytirmang», -dedi rahbarimiz.
B) Dori bosh ogʻrigʻini darrov qoldirdi.
C) Qayerdandir oq qushlar uchib keldi.
D) Qiziqchi qizil ishton kiygan edi.

2. Erkin bogʻlangan soʻzlar birikmasi nimani anglatadi?

- A) Bir leksik maʼnoni anglatadi.
B) Tushunchani anglatadi.
C) Soʻzlar kabi aniq maʼnoni anglatadi.
D) Tuygʻun maʼnoni anglatadi.

3. Egasiz gapni aniqlang.

- A) Tez kunda sayohatga boramiz.
B) Bugun Samarqandga joʻnaladi.
C) Yoʻlda biroz toʻxtashga toʻgʻri kelib qoldi.

D) Uylab qaragam, haq ekansiz.

4. Qo'shma fe'llar berilgan qatorni aniqlang.

A) Sotib oldi, aytib qo'ydi.

B) Olib chiqdi, dam oldi.

C) Sinib qoldi, yig'lab yubordi.

D) Duo qildi, yoza boshladi

5. Sodda gap tarkibidagi barcha bolaklar qaysi gap bolagi atrofida birlashadi?

A Ega   B) To'ldiruvchi.   C) Kesim   D) Hol.

6. Kesimga ergashib, kesimda ifodalangan ish — harakatning bajaruvchisini ko'rsatuvchi gap bolagini aniqlang.

A) Hol.   B) Aniqlovchi.   C) To'ldiruvchi.   D) Ega

7. Kesimning tuzilishiga ko'ra turlari qaysi qatorda berilgan?

A) Ot kesim.   B) Murakkab kesim.

C) Fe'l kesim.   D) Otlashgan kesim.

8. Ot kesimli gapni aniqlang.

A) Motor gurillab, mashina oldinga intildi.

B) Po'lat xatni kecha yuborgan.

C) Sizdan umidim ko'p.

D) Mo'tabar eshikni sekin yopib chiqib ketdi.

9. Qaysi gapda kesim ibora bilan ifodalangan?

A) U birdaniga to'nini teskari kiyib oldi.

B) Yashashning asl mazmuni- yaratish.

C) O'sha kuni sovuq qattiq edi.

D) So'zga chiqishing zarur.

10. Nomustaqil kesim qanday grammatik shaklda bo'ladi?

A) Shaxs-son shaklida   B) Zamon shaklida

C) Shart mayli shaklida   D) Bog'lama shaklida

11. Qaysi gapda ega ravish bilan ifodalangan?

A) Ikkalasi ham chiqib ketishdi.

B) Aziz o'sha kitobni o'qidi.

C) Yaxshilar ko'paysin, yomon qolmasin.

D) Ko'p so'zning ozi yaxshi.

12. Egasiz gaplarning turi berilgan gapni aniqlang.

A To'garakka borish kerak.

B) Hurmat qilsang, hurmat ko'rasan.

C) Derazadan ko'chaga tikilaman.

D) Uyga dahliz orqali kiriladi.

13. Berilgan gaplardan qaysi biri yoyiq atov gap hisoblanadi?

- A) Nima-nima?-deb so‘radi u.
- B) Yangi shahar ko‘chalari.
- C) Kuz.
- D) Odamlarni chaqirtirdingizmi?

14. Maqsad holi mayjud bo‘lgan gapni aniqlang.

- A) Shabada g‘ir-g‘ir esa boshladi.
- B) Biz do‘stona xayrlashdik.
- C) O‘qigani kelganmisan?
- D) Uni kecha kuzatdim.

15. Hol gapda qaysi gap bo‘lagiga tobelanib keladi?

- A Ega   B) To‘ldiruvchi.   C) Kesim.   D) Aniqlovchi.

16. Ko‘makchili ot bilan ifodalangan hol ishtirokidagi gap qaysi javobda berilgan?

- A) Birni birov beradi, ko‘pni-mehnat.
- B) Sal o‘tmay Shirinoy daladan qaytib keldi.
- C) Bunda qurtlar ipak to‘qiydi.
- D) Tinchlik tufayli yurt obod.

17. Qaysi gapda murakkab hol ibora bilan ifodalangan?

- A) Ayol bir-bir bosib minbarga chiqdi.
- B) Kampir o‘g‘lini kuta-kuta dunyodan ko‘zi ochiq ketdi.
- C) To‘g‘ri yursang, murodingga oson yetasan.
- D) Anor bilan opasi arazlashganda, akasi ularni yarashtirib qo‘yardi.

18. Berilgan gaplar orasidan sabab holi ishtirok etgan gapni aniqlang.

- A) Bolalar o‘ynagani ko‘chaga chiqib ketishdi.
- B) Bog‘dan chiqish uchun bir necha odim yurdi.
- C) Bir chimdim uxlash uchun ko‘zini yumdi.
- D) Donoxon darsni yaxshi tayyorlagani uchun maqtovga sazovor bo‘ldi.

19. Qaysi qatorda daraja-miqdor holiga oid so‘zlar berilgan?

- A) O‘ychan, uch marta, tez.   B) Ko‘p, yuz marta, ikki barobar.
C) Zo‘ig‘a, yig‘lab, uch marta   D) Indamay, ikkitacha, oz.

20. To‘ldiruvchining ifodalanishiga oid qaysi fikrga noto‘g‘ri izoh berilgan?

- A Harakat nomi bilan.   B) Otlashgan sifat bilan.
C) Modal so‘z bilan.   D) Sof fe‘l bilan.

21. Sifatlovchi aniqlovchi berilgan gapni aniqlang.

- A) Po‘lat sandiq ochildi, ichidan zar sochildi.
- B) Dutor torlarining jarangi Zumradning tovushiga qo‘shilib ketdi.
- C) Umid yulduziga boqib, hayot chashmasini qidiraman.
- D) Kelganlarning birortasi ham meni tanimas edi.

22. Ot so‘z bilan ifodalanib, shaxsni boshqacha nom bilan izohlangan aniqlovchining turi qo‘llangan gapni aniqlang.

- A) Bo‘lajak kuyov kosib ekan.
- B) Ustaxonaga To‘ra kosib kirib keldi.
- C) Kosibning hunari xor bo‘lmaydi.
- D) Kosib bo‘lish oson emas

23. Gapning o‘zgargan tartibi qaysi uslubga xos hisoblanadi?

- A) Ilmiy uslub   B) Badiiy uslub
- C) Yozma uslub   D) Rasmiy uslub

24. Hozirgi o‘zbek yozuvida necha xil tinish belgisidan foydalaniladi?

- C) 6 ta   B) 5 ta   C) 10 ta   D) 8 ta

25. Qanday gaplar to‘liq gap hisoblanadi?

- A) Gapning barcha bo‘laklari juft holda ifodalangan gaplar.
- B) Fikr ifodalash uchun zarur bo‘lgan hamma bo‘laklar saqlangan gaplar.
- C) Suhbat nutqida qo‘llanilib, biror bo‘lagi tushirib qoldirilgan gaplar.
- D) Umumiy qoida, qonuniyatlarga tegishli bo‘lmagan gaplar.

IV- Chorak

1. Uyushiq kesimlar qaysi bo‘lakka aloqador bo‘lishi zarur?

- A) Ega   B) To‘ldiruvchi.   C) Aniqlovchi   D) Hol.

2. Qaysi ta‘rif uyushiq bo‘laklarga xos emas?

- A) Gapda bir xil sintaktik vazifani bajaradi.
- B) O‘zaro teng aloqada bo‘ladi.
- C) Bir xil so‘roqqa javob bo‘ladi.
- D) Boshqa bo‘laklar teng aloqada bo‘ladi.

3. Umumlashtiruvchi so‘z qaysi so‘z turkumi bilan ifodalanishi mumkin?

- A) Ko‘makchi.   B) Yuklama   C) Olmosh.   D) Bog‘lovchi.

4. Ajratilgan bo‘lak yozuvda qanday ajratiladi?

- A) Izohlanayotgan bo‘laklarning ma‘nosini izoh‘laydi.
- B) Izohlanayotgan birikmali bo‘lak holida keladi.
- C) Izohlanayotgan bo‘lakdan oldin keladi.
- D) Izohlanayotgan bo‘lakdan keyin kelib, vergul, tire va qavs quo‘yiladi.

5. Ajratilgan izohlovchilar ko‘proq qaysi bo‘lakka ta‘luqli bo‘ladi?

- A) Kesim.   B) Ega   C) Aniqlovchi.   D) Hol.

6. Ajratilgan izohlovchi ishtirok yetgan gapni aniqlang.

- A) Unsin uchun, bechora qiz uchun, bu qanday mudhish motam!
- B) Bir vaqtlar siz ham, Temur Akbarovich, xato qilishdan qo‘rqmasdik, deb dadil gapirar edingiz.

C) Orqada tikka turgan yoshgina yigit, Mamadali, o'zini odamlarning orasiga oldi.

D) Dadam shu atrofdan-qishloqning o'rtasidan do'kon qidirdi.

7. Kiritmalarga xos bo'lmagan fikr qaysi javobda berilgan?

A) Matnning umumiy mazmuniga aloqador bo'ladi.

B) Gapdagi biror bo'lak bilan hokim-tobelik aloqasiga kirmaydi.

C) So'zlovchining o'zi bayon etayotgan fikriga munosabatini ifodalaydi.

D) Gaplarda ajratib ko'rsatilmaydi.

8. Kiritma gaplar qaysi sohada ko'p qollaniladi?

A) Og'zaki nutq.   B) Yozma nutq.

C) Dramatik nutq.   D) She'riy nutq.

9. Ega ishtirok etgan undalmali gapni aniqlang.

A) Kitob, mening doimiy do'stiman.

B) O'quvchilar, dam olish kunini ko'ngilli o'tkazing.

C) Kitob, sen bo'lmasang, balki kun yorishmasdi.

D) Ukajon, kitobingni sandiqda ko'p saqlamagin.

10. Quyidagi gap tahlili sintaktik tahlilning qaysi bosqichiga mansub?

- *Ota yuz-qo'llarini yuvgandan so'ng sal nariga borib o'tirdi.*

1. Ifoda maqsadiga ko'ra- darak gap.

2. His-hayajonsiz gap.

3. Sodda gap, yoyiq sodda gap, to'liq gap, egali gap.

A) So'z birikmasi bo'yicha tahlil.

B) Gap qurilishi bo'yicha tahlil.

C) Gap bo'laklarini aniqlash bo'yicha.

D) Sintaktik tahlil emas.

11. Qaysi gapda sifatlovchi-aniqlovchi ishtirok etgan?

A) Yuzida bilinar-bilinmas chechak o'rni qolgan ayol sekin o'rnidan tuidi.

B) Ko'rganni yeshitgan yengibdi.

C) Birni birov beradi, ko'pni mehnat.

D) Jismoniy tarbiya darsi maktab hovlisida o'tkazildi.

12. So'zlarning teng boglanishi nimani hosil qiladi?

A) Tobe bog'lanish.   B) So'z qo'shilmasi.

C) So'z birikmasi.   D) To'liq bog'lanish.

13. Barcha qonunlar, Prezident farmonlari va hukumat qarorlari qaysi uslubda yoziladi?

A) Badiiy uslub   B) Ilmiy uslub

C) Rasmiy uslub   D) Publitsistik uslub

14. Faqat ot so'z turkumiga oid so'zlar qatorini aniqlang.

A) Kuz, biz, ertalab

B) O'tir, o'ntacha, buyuk.

C) Borma, sakkizinchi, hech kim. D) Havo, uyqu, chiroy.

15. Olmoshning boshqa turkumlardan ajralib turadigan xususiyati qaysi javobda berilgan?

A) Gap bo‘lagi bo‘lib keladi.

B) Ma‘lum bir so‘roqqa javob bo‘ladi.

C) Yasalish xususiyatiga ega emas.

D) Ma‘no jihatdan turlarga bo‘linadi.

16. Ko‘makchilar berilgan qatorni aniqlang.

A) Kerak, agar, hatto.

B) Uchun, shuning uchun, balki.

C) Sari, boshqa, kabi

D) Xuddi, axir, qadar.

17. Modal so‘zlar qatorini aniqlang.

A) Ehtimol, eh, g‘ir-g‘ir

B) Ofarin, shekilli, evoh

C) Yalt-yult, afsuski, ham

D) Albatta, shubhasiz, demak

18. Qaysi olmoshga jo‘nalish, o‘rin-payt, chiqish kelishigi qo‘shimchalari qo‘shilsa tovush ortadi?

A) Men.

B) Sen

C) Biz

D) U

19. Har so‘zi o‘rniga hech so‘zi qo‘yilsa, olmoshning qaysi turi hosil bo‘ladi?

A) Gumon.

B) O‘zlik.

C) So‘roq.

D) Bo‘lishsizlik.

20. O‘timli fe‘lni aniqlang.

A) Esdi.

B) Supurdi.

C) Sovimadi.

D) Chopmadi

21. Ajratilgan hol berilgan gapni toping.

A) Onam hovlidan- ishkomb tagidan- yo‘qolgan uzukni izladi.

B) Maktubni faqat menga keltirib bering.

C) Bizning, olimlarning , o‘zimizga loyiq nufuzimiz bo‘lishi kerak.

D) Xonaga shoshilib, Dilbar opa, tarbiyachimiz kirib keldi.

22. Tufayli ko‘makchisi qanday hol tarkibida bo‘ladi?

A) Sabab holi.

B) Ravish holi.

C) Maqsad holi

D) Miqdor —daraja holi.

23. Rejasiz ish - qolihsiz g‘isht. -Mazkur gap qanday gap bo‘laklaridan tuzilgan?

A) Ega, to‘ldiruvchi, kesim B) Ega, kesim.

C) Ega, aniqlovchi, kesim

D) Aniqlovchi, ega, aniqlovchi.

24. Halol odamni badnom qilib bo‘lmaydi. -Bu gap qanday gap hisoblanadi?

A) Atov gap.

B) So‘z gap.

C) Shaxsi yashiringan gap.

D) Shaxsi topilmas gap.

25. Salom, xayr, xo‘p, uzr so‘zlari bilan ifodalangan gaplar qanday nomlanadi?

- A) To‘liqsiz gap.   B) So‘z gap.
C) Atov gap.   D) To‘liq gap.

9-sinf

I - Chorak

1. Hozirgi kunda yer yuzida necha xil til mavjud?

- A) 2600 dan ortiq.   B) 3000 dan ortiq.
C) 2700dan ortiq.   D) 2000 dan ortiq.

2.O‘zbek tili qaysi tillar oilasiga mansub?

- A Hind-evropa   B) Turkiy   C) Xom-som.   D) Oltoy.

3.Bitishuv munosabatli so‘z birikmasi qaysi qatorda berilgan?

- A) Kasb-hunar egallamoq.   B) Bilimsiz kishi.
C) Kishining ko‘ngli.   D) Ibodatdan afzal.

4.Hokim so‘z tobe so‘zga moslashuv munosabati bilan bog‘langan so‘z birikmasini toping.

- A) O‘zaro nizo qilmoq.   B) O‘g‘illariga bermoq.
C) Sizning ahvolingiz.   D) Cho‘plarni sindirmoq.

5.Odamlar aybini ko‘rma, o‘z aybingni ko‘r. Aniqlovchi vazifasidagi so‘zni aniqlang.

- A) Aybini.   B) Odamlar, o‘z.   C) Ko‘rma   D) O‘z aybingni.

6.Har bir odam do‘stlaridan shuni, burchlarini ado etishni talab qiladi. - Gapdagi ajratilgan bo‘lakni toping.

- A) Ega   B) To‘ldiruvchi   C) Aniqlovchi   D) Hol

7.So‘z birikmasini aniqlang.

- A) Tez-tez.   B) Sindira olmadilar.
C) Hech kim.   D) Ittifoqda bo‘lmoq.

8.Ega ishtirok etgan gap qaysi javobda berilgan?

- A) Bir kuni yozuvchilar do‘konida Abdulla Qahhorni uchratdim.
B) - Zarifaxon, asal bermoqdalar, lekin menga kerak emas
C) - Menga tegishli asalni siz oling.
D) Oybekni astoydil hurmat qilar edi.

9.Qaysi gapda ajratilgan bo‘laklar mavjud?

- A) Odamlarsiz yashama, odamlar orasida bo‘l.
B) Muloyimlik — rizq sari yetaklovchi kalit.
C) Nabiram- Sayyora shu yerda tarbiyalanyapti.
D) Belbog‘lariga mehr-muhabbat baytlarini yozganlar.

10.Kirish so‘zlar ishtirok etgan gaplarni aniqlang.

- A) Yurtim, dalalaring bebaho, tuprog‘ing tabarruk.
- B) Xullas, qars ikki qo‘ldan chiqadi.
- C) Muammoni hal qilish kerak.
- D) Hamma ham do‘stlari ko‘p bo‘lishini istaydi.

11.Sodda gap qaysi qatorda berilgan?

- A) Men istardimki, do‘stim hamisha yonimda bo‘lsa.
- B) Aytar so‘zni ayt, aytmas so‘zdan qayt.
- C) Tiling bilan dilingni bir tut.
- D) Shuni bilki, odamlar do‘stlik tufayli baxtiyordir.

12.Mavhum ot ishtirok etgan javob qaysi javobda berilgan?

- A) Bir kishining bir necha o‘g‘illari bor edi.
- B) Farzandlarimizga til, kasb o‘rgatishning payida bo‘laylik.
- C) Do‘stlik qanchalar xilma-xil imkoniyatlarni o‘zida jamlagan.
- D) Men do‘stim kelganini eshitdim.

13.Mazkur gapda qaysi gap bo‘lagi uyushib kelgan?

-Ular o‘zlarining eng nodir asarlarida do‘stlikni, insonparvarlikni, mehr-muhabbatni ulug‘laganlar.

- A) Aniqlovchi. B) Ega C) To‘ldiruvchi. D) Hol .

14.Sodda gaplarning orasiga bog‘lovchi vositalaridan qaysi birini qo‘ysa, qo‘shma gapga aylanadi

- A) Va B) Chunki C) Bo‘lsa D) -Yu.

15.Biriktiruv bog‘lovchisi qo‘shma gapning qanday munosabatlarida bo‘lgan qismlarini bog‘lab keladi?

- A) Zidlik B) Ketma-ketlik C) Qiyoslash D) Sabab-natija

16.Berilgan bog‘langan qo‘shma gaplardan qaysi birida qiyoslash va zidlash munosabati mavjud?

- A)Kishini tabiat vujudga keltiradi, ammo uni jamiyat kamol toptiradi.
- B) Polvonlar epchillikda bir-biridan o‘tadi, kurashda goh unisi, goh bunisi yutadi.
- C) Anor so‘zlar va Zaynab qalbi tol barg‘iday dir-dir qaltirardi.
- D) Dono aybni o‘zidan axtaradi, axmoq bo‘lsa do‘stini ayblaydi.

17.Berilgan gaplar orasidan qaysi biri bosh gap hisoblanadi?

- A) Agar fikr tiniq bo‘lsa B) Chunki men oilamizning kenjatoyiman. C) Shu sababli mo‘l hosil oldik. D) Kimki taqdirga tan bersa,

18.Qaysi ergashgan gapda bosh gap ergash gapdan avval kelgan?

- A)Giyohvandlik —insoniyat kushandasi, shu tufayli unga qarshi dunyo ahli ommaviy kurash olib bormoqda.
- B)Kasalni yashirsang, isitmasi oshkor qiladi.
- C) Kim harakat qilsa, u baraka topadi.
- D) Bir narsa aniqki, ahvol yomon.

19.Berilgan gaplar orasidan sodda gapni aniqlang.

- A) Shuni bilingki, dunyoda tinchlikdan ulug‘roq ne‘mat yo‘q.
 B) Kimki qanoat qilsa, uning yaxshi-yomon bilan ishi bo‘lmaydi.
 C) Saxiylikni odat qilgan kishining qo‘lidan davlat hech qachon ketmaydi. D)
 Kim ko‘p bilsa, u kamgap bo‘ladi.

20. Ko‘rsatish olmoshli ergashgan qo‘shma gap bosh gapga qaysi vosita yordamida bog‘lanadi?

- A) -deb so‘zi. B) shuning uchun ko‘makchili qurilmA) C) -ki bog‘lovchisi. D)
 agar, chunki bog‘lovchisi

21. Hol ergash gapli qo‘shma gap berilgan qatorni aniqlang.

- A) O‘simlikni qancha parvarish qilsang, shuncha mo‘l hosil olasan.
 B) Kim izlansa, u, albatta maqsadiga erishadi.
 C) Qizig‘i shundaki, shu ko‘rinishiga ovozi muloyim edi.
 D) Shunga ishonch hosil qildimki, ko‘p uxlagan oz yashaydi.

22. Bog‘lovchisiz qo‘shma gap qismlari bir paytda yoki ketma-ket sodir bo‘ladigan voqea — hodisalarni ifodalansa, qanday tinish belgi qo‘yiladi?

- A) Ikki nuqta B) Vergul C) Tire D) Nuqtali veigul.

23. Qaysi qo‘yilgan tinish belgilari noto‘g‘ri?

- D) Yuigan daryo-o‘tirgan bo‘yra B) Istiqloq davri bolalari g‘ayratli,
 shijoatli; ko‘zida chaqini, ko‘ksida yolqini bor.

- C) Oyim endi o‘rnidan turayotgan edi: eshik shaxt bilan ochildi.

- D) Bizning qarorimiz shu: hasharda barchamiz faol ishtirok etamiz.

24. Berilgan gap murakkab qo‘shma gaplarning qaysi guruhiga mansub? -
 Kimning qalbi pok bo‘lsa, uning ishlari o‘z-o‘zidan yurishib ketaveradi, hamma
 unga madadkor bo‘ladi.

- A) Bir necha bosh gapli murakkab qo‘shma gap.

- B) Bir necha ergash gapli murakkab qo‘shma gap.

- C) Aralash murakkab qo‘shma gap.

- D) Qismlari uyushgan murakkab qo‘shma gap.

25. Millatlarni, elatlarni deydi M. Ulug‘ova buyuk do‘stlik birlashtiradi.

-Mazkur ko‘chirma gapli qo‘shma gapga qanday tinish belgilar qo‘yiladi?

- A) M: «K». B) M: »K», -M. C) »K», -M. D) »K, -M, -K».

II - Chorak

1. Qaysi qatorda o‘zlashtirma gap berilmagan?

- A) U meni ilgari ko‘rmaganini, qayerdan ekanligimni so‘radi.

- B) Bir mo‘ysafid olcha juda serobligini, avval tatib ko‘rishimizni, keyin
 terishimizni aytdi.

- C) Qizim umring uzoq bo‘lsin, -deb duo qildi yo‘lovchi.

- D) Men unga endi daftarinmi bermasligimni aytdim.

2. Quyidagi nutq uslublarining qaysi biri og‘zaki nutqqa xos?

A) Soʻzlashuv uslubi. B) Publitsistik uslub C) Badiiy uslub D) Ilmiy uslub

3. Yer shivirlaydi, yulduz jivirlaydi, bahordan darak keladi. -Murakkab qoʻshma gap turini aniqlang.

A) Aralash murakkab qoʻshma gap. B) Qismlari uyushgan murakkab qoʻshma gap.

C) Bir necha bosh gapli murakkab qoʻshma gap. D) Bir necha ergash gapli murakkab qoʻshma gap.

4. Qaysi ayiruv bogʻlovchisi yolgʻiz holda ham, takror holda ham qoʻllanadi?

A) Yo B) Goh C) Yoki D) Baʼzan

5. Ham zidlash, ham biriktiruv maʼnosidagi qismlarni bogʻlashga xizmat qiluvchi yuklamalarni aniqlang.

A) -ya, -ku, -da B) —mi, -chi, -ya

C) —i, -yu, -da D) -oq, -da, -i.

6. Bogiovchisiz qoʻshma gap qaysi qatorda berilgan?

A) Kuz keldi, yigʻim-terim ishlari boshlandi.

B) Kuz keldi va yigʻim-terim ishlari boshlandi.

C) Kuz keldi, shuning uchun yigʻim-terim ishlari boshlandi.

D) Kuz kelgach, yigʻim-terim ishlari boshlandi

7. Qanday qoʻshma soʻzlar ajratib yoziladi?

A) Qoʻshma feʼl va sonlar.

B) Barcha qoʻshma soʻzlar.

C) Bir, har, hech olmoshlari boʻlgan qoʻshma soʻzlar.

D) Qoʻshma feʼl, son va belgilash, boʻlishsizlik olmoshlari.

8. Agar juft soʻzlar -u, -yu yuklamalari bilan bogʻlansa, qanday yoziladi?

A) -Chiziqcha qoʻyilmaydi. B) Birinchi soʻzdan chiziqcha bilan ajratib yoziladi.

C) Qoʻshib yoziladi. D) Yuklamadan keyin chiziqcha qoʻyiladi.

9. Xivadagi ajoyib qaiʼalar, muhtasham binolar va koʻkka boʻy choʻzgan minoralar dunyoning boshqa yerida yoʻq. Mazkur gapda ot soʻz turkumiga kiruvchi nechta soʻz ishtirok etgan?

A) 8ta B) 6ta C) 7ta D) 9ta

10. Yigit — qizlarimiz Oʻzbekistonning, insoniyatning bolasi boʻlsa, hamma faxrlanadi. -Qaysi boʻlak uyushib kelgan?

A) Ega B) Kesim. C) Aniqlovchi. D) Hol.

11. -U, -(-yu), -da yuklamalari qanday munosabatda boʻlgan qoʻshma gap qismlarini bogʻlaydi?

A) Galma-gal roʻy bergan voqea-hodisalar ifodalangan.

- B) Zidlash, ketma-ketlik munosabati.
- C) Shart va maqsadni ifodalaydi.
- D) Qiyoslash va zidlash munosabati.

12. Ergash gapni bosh gapga bog'lash vositasi bo'lgan ko'makchili qurilmalar qaysi javobda berilgan?

- A) Go'yo, xuddi.
- B) Agar, kimki.
- C) Shu sababli, shuning uchun.
- D) Chunki, bo'lsa

13. Baxtim shuki, seni uchratdim. -Mazkur gap ergashgan qo'shma gapning qaysi turiga mansub?

- A) Nisbiy so'zli ergashgan qo'shma gap.
- B) Ko'rsatish olmoshli ergashgan qo'shma gap.
- C) Shart mayli vositasida ergashgan qo'shma gap.
- D) Ega ergash gapli qo'shma gap.

14. Qanday holda ega ergashgan gap bosh gapdan keyin keladi?

- A) Gap qismlari nisbiy so'zlar yordamida bog'langanda
- B) Gap kesimi shart mayli shaklidagi fe'llar bilan ifodalanganda
- C) Bosh gapning egasi vazifasida ko'rsatish olmoshi qo'llanganda
- D) Gap qismlari —ki yordamida bog'langanda

15. Kim yalqov bo'lsa, uning qo'lidagi obod yer ham xarob bo'ladi. - Mazkur gap ergashgan qo'shma gapning qaysi turiga mansub?

- A) To'ldiruvchi ergash gapli qo'shma gap.
- B) Hol ergash gapli qo'shma gap.
- C) Ega ergash gapli qo'shma gap.
- D) Aniqlovchi ergash gapli qo'shma gap.

16. Qalbingiz nimani buyurgan bo'lsa, siz menga shuni buyuring. - Bosh gap tarkibidagi ko'rsatish olmoshining qanday gap bo'lagi vazifasida kelgan?

- A) Aniqlovchi.
- B) Ega
- C) To'ldiruvchi.
- D) Hol.

17. To'ldiruvchi ergash gaplar bosh gapga qanday vositalar yordamida bog'lanadi?

- A) Bog'lovchi, debso'zi.
- B) Nisbiy so'zlar,-ki yuklamasi.
- C) Ko'makchili qurilmalar
- D) Ergashtiruvchi bog'lovchilar.

18. Nima ro'zg'orga kerak bo'lsa, dadam o'shani bozordan keltiraverar edi. -Mazkur gap tarkibidagi nisbatianayotgan ko'rsatish obnosbi qaysi gap bo'lagi vazifasida kelgan?

- A) Ega
- B) Aniqlovchi.
- C) Hol.
- D) To'ldiruvchi.

19. Qaysi qatorda qo'shma gap berilgan?

- A) Kishilar mehnatni qadrlaydilar, ulug'laydilar.

- B) Dasturxon yozib, nonlarni ushatdi.
- C) Tabobot olami bo‘lmasa, hayotning o‘zi bo‘lmaydi.
- D) Hamma stollarning usti turli-tuman qog‘ozlar, loyihalar, qo‘llanmalar bilan to‘lib ketgan.

20. Javoblarning qaysi bin atov gap?

- A) Yo‘q! Bormayman!
- B) Bahor. O‘z oti bilan go‘zal fasl.
- C) Qayoqqa otlanyapsan? Ishgami?
- D) Yashasin hur o‘lkam!

21. Ot kesimli gap qaysi javobda berilgan?

- A) Sevimli shol rimiz Po‘lat Mo‘min yuksak qalb sohibidir.
- B) Aqlli o‘zini ayblaydi.
- C) Yaxshi topib gapiradi.
- D) Iboralar ham sinonim bo‘la oladi.

22. Kirish so‘zlar asosan qaysi so‘z turkundari bilan ifodalanadi?

- A) Mustaqil so‘zlar.
- B) Yordamchi so‘zlar.
- C) Modal so‘zlar.
- D) Taqlid so‘zlar.

23. Tarkibida ega ham qatnashgan undalmali gapni toping.

- A) Dilga ozor bermang, odamlar
- B) Xayr endi, men sevgan bahor.
- C) Lolaxon, bu qizimizga xonasini ko‘rsating.
- D) Vatan, sen bunchalar suyuksan!

24. Soy bo‘yidagi soya-salqin choyxonada, kekxa chinor ostida, Anvar meni kutib o‘tirar edi.

-Ushbu misolda ganning qaysi bo‘lagi ajralilgan?

- A) To‘ldiruvchi.
- B) Aniqlovchi.
- C) Hol.
- D) Ega

25. Odobli kishini hamma hurmat qiladi. -Mazkur gap tahllliga oid javoblarning qaysi biri xato?

- A) Soddagap.
- B) Darakgap.
- C) Shaxsi umumlashgan gap.
- D) Qo‘shma gap.

III - Chorak

1. Bog‘lovchisiz qo‘shma gap qismlari orasida qanday holatda tire qo‘yiladi?

- A) Bir paytda sodir bo‘ladigan voqea-hodisalar ifodalansa
- B) Ketma-ket sodir bo‘ladigan voqea -hodisalar ifodalansa
- C) O‘xshatish, zidlash, shaft kabi munosabatlar ifodalansa
- D) Izohlash munosabati ifodalanganda

2. Qaysi qo'shma gap qismlari orasida izohlash munosabati ifodalangan?

- A) Yaxshi o'g'il-el obro'si, yaxshi qiz-uy obro'si.
- B) Qiz juda qiynalib ketdi: qo'llariga tikan kirdi; yuzi va bilaklari tirmalandi.
- C) Yurt tinch-sen tinch.
- D) Sidiqjon to'xtadi, orqasidan kimdir kelayotgan edi

3. Bog'lovchisiz qo'shma gaplarni aniqlang.

- A) Yurgan daryo-o'tirgan bo'ya
- B) Kim yalqov bo'lsa, uning qo'lida obod yer ham xarob bo'ladi.
- C) Mashinaning nuqsoni bo'lsa, tuzatiladi yo yana yaxshirog'i yasaladi.
- D) Har kimning zari bo'lmasa-da, hunari bo'lsin.

4. Kimning bilagida kuchi bo'lsa, kim ishning havosini olsa, kim qilayotgan ishidan bir nima chiqishiga ishonsa, o'sha zarbdor bo'ladi. — Mazkur murakkab qo'shma gap turini aniqlang.

- A) Bir necha ergash gapli murakkab qo'shma gap.
- B) Bir necha bosh gapli murakkab qo'shma gap.
- C) Aralash murakkab qo'shma gap.
- D) Qismlari uyushgan murakkab qo'shma gap.

5. Ham erkin, kinoya, piching, qochirmalarga boy bo'lgan nutq uslubi turini aniqlang.

- A) So'zlashuv uslubi.
- B) Rasmiy uslub
- C) Ilmiy uslub
- D) Publitsistik uslub

6. Axborot berish va ta'sir qilish asosiy xususiyati bo'lgan nutq uslubini aniqlang.

- A) Rasmiy.
- B) Badiiy.
- C) Publitsistik.
- D) Ilmiy.

7. Nutq jarayonida ko'chirma gaplardan nima uchun foydalaniladi?

- A) O'z fikrini dalillash uchun.
- B) Eshitgan fikrni bildirish uchun.
- C) Bayonetish uchun.
- D) Fikrni o'zgartirish uchun.

8. Ko'chirma gapli qo'shma gap qay holatda sodda gap shaklini oladi?

- A) Tarkibida undov, kirish so'zlar bo'lganda
- B) Ko'chirma gap o'zlashtirmagapga aylantirilganda
- C) Darakgap shakliga aylantirilganda
- D) Kesim tushum kclishigidagi sifatdash bilan ifodalanganda

9. Berilgan nutq uslublaridan qaysi bin og'zaki nutqqa xos hisoblanadi?

- A) Publitsistik uslub
- B) Ilmiy uslub
- C) So'zlashuv uslubi.
- D) Badiiy uslub

10. Murakkab qo'shma gap berilgan qatorni aniqlang.

- A) Hosilimiz mo'l bo'lsa, uyimiz donga to'lsa, turmush bo'lar farovon.
- B) Qor yog'di-don yog'di.

C) Bir kishi ariq ochadi va ming kishi suv ichadi.

D) Kuz keldi, yig'im-terim ishlari boshlandi.

11. Tilga ixtiyorsiz-elga e'tiborsiz deydi Alisher Navoiy.

Qaysi javobda gapning tinish belgilari to'g'ri ifodalangan?

A) M: «K». B) M: «K», -M. C) «K», -M. D) «K, -M, -K».

12. Fikrni aniq va mantiqiy izchil shaklda bayon qiluvchi uslubni aniqlang.

A Badiiy. B) Ilmiy. C) Rasmiy. D) Publitsistik.

13. Ma'lumot-axborot hujjatlari qaysi javobda to'g'ri berilgan?

A) Taklifnoma, xat. B) Buyruq. farmoyish.

C) Nizom, shartnoma D) Ariza, tushuntirish xati.

14. Obrazlilik va estetik ta'sir etish qaysi uslubga xos muhim belgi hisoblanadi?

A) Ilmiy uslub B) Badiiy uslub

C) Rasmiy uslub D) Publitsistik uslub

15. Berilgan tillardan qaysi bin turkiy tillar oilasi tarkibiga kirmaydi?

A Bolqor. B) Uyg'ur. C) Qaraim. D) Tojik.

16. Boshqaruvli so'z birikmasi qaysi qatorda berilgan?

A Zahmat chekmoq. B) Kasb-hunar o'iganmoq.

C) Ulug'likning oxiri. D) Bilimsiz kishi.

17. *Muloyimlik - rizq sari etaklovchi kalit.* -Mazkur gapdagi kesim qaysi so'z turkumidagi so'z bilan ifodalangan?

A Fe'l. B) Sifat. C) Ot D) Ravish.

18. *Turnalar arg'imchog'i g'ira-shira osmon ortiga- bulutlar bag'riga singiydi.* - Ushbu gapda qaysi gap bo'lagi ajratilgan bo'lak hisoblanadi?

A) Ega B) Hol C) Kesim. D) Ravish.

19. Oqar daryo oqaveradi. Bu yerda «oqar* so'zi nima bilan ifodalangan?

A) Ravishdosh. B) Harakat nomi. C) Sifatdosh. D) Taqlid so'z.

20. Qo'shma gapning payt, sabab-natya munosabatlarida bo'lgan qismlarini bog'lovshi qo'shimchalarni aniqlang.

A) Va, hamda B) Lekin, biroq.

B) C) Ammo, goh. D) Balki, bilan.

21. Biriktiruv va zidlov bogiovchilari o'rniga qo'llanadigan yuklamalar qatorini aniqlang.

A) -mi, -chi. B) -i(-yu)-da C) faqat, -oq. D) -da, -ku.

22. Takror holda ha, yolg'iz holda ham qo'llanadigan ayiruv bog'lovchisini aniqlang.

A) Goh. B) Na C) yo(yoki). D) Dam.

23. Qaysi hollarda — u(yu), -da yuklamalari o‘rnida va bog‘lovchisini qo‘llash mumkin?

- A) Bog‘langan qo‘shma gap qismlari zidlash, ketma-ketlik, payt, sabab- natija munosabatlari ifodalanganda ularni bog‘lash uchun.
- B) Ergashgan qo‘shma gaplami o‘zaro bog‘lash uchun.
- C) Ergash gapning kesimi shart mayli shaklidagi fe‘llar bilan ifodalanganda
- D) Bosh gap tarkibidagi ko‘rsatish olmoshi ma’nosini izohlash uchun.

24. Qanday gap o‘zlashtirma gap hisoblanadi?

- A) O‘zganing hech o‘zgarishsiz layyor holda olib kirilishi.
- B) Ma’lum shaxs xarakterini ochish ushuni keltirilgan gap.
- C) O‘zga gapning mazmuni saqlangan, ammo shakli o‘zgartirilgan holda nutqqa olib kirilishi.
- D) O‘z fikrini isbotlash uchun aynan keltirilgan gap.

IV - Chorak

1. Qo‘shma gap berilgan javobni aniqlang.

- A) Odam borki, fikr yuritish qobiliyatiga ega
- B) Mirzo Ulug‘bek faoliyatida ilmiy tafakkur etakchi edi.
- C) Men do‘stimning kelganini eshitdim.
- D) Odaming tuda fe‘l-atvorli do‘stlari bo‘ladi.

2. Bog‘lovchi vazifasidagi vositalar qaysi qatorda berilgan?

- A) va, hamda, biroq   B) yo. yoki, dam-dam
- C) chunki, garchi   D) bo‘lsa, esa, deb

3. Qaysi gap bog‘lovchisiz qo‘shma gap hisoblanadi?

- A) Hunar o‘rgan, chunki hunarda sir ko‘p.
- B) Jahonda hammadan to‘g‘rilik a‘lo, egrilikdan ortiq yo‘qdir hech balo.
- C) Biz ham uning ketidan bozorga kirdik.
- D) Har bir narsa aqlga muhtoj, aql tajribaga muhtojdir.

4. Osh ichida tosh, Tosh ichida osh. Mazkur gapdagi yashiringan kelishik qo‘shimchasini aniqlang.

- A) ning   B) ni   C) -gu   D) -da

5. So‘z biriknisi qaysi qatorda berilgan?

- A Serhosil dala   B) Ma’noli so‘z
- C) Kattadaryo.   D) Ertak haqida so‘zlamoq.

6. Xushbo‘y hid socliar ckan har bir gui va g‘unchalar. -Mazkur gapdagi egani aniqlang.

- A) Hid, gul, g‘unchalar   B) Hid
- C) Gul, g‘unchalar.   D) Xushbuy hid

7. Gulnorani hayotga ushlab turadigan hech narsa qolmadi. Gapdagi ega qaysi soʻz turkumidagi soʻz, bilan ifodalangan?

- A) Feʼl bilan
- B) Ot bilan
- C) Olmosh bilan
- D) Sifatdosh bilan.

8. Faqat lugʻaviy shakl hosil qiluvshi qoʻshimchali soʻzlar qatorini aniqlang

- A) Qizaloq, kitobim, xonadon.
- B) Yuvindim, Salimjon, toʻylar.
- C) Kitobdan, bolacha, qalamdon.
- D) Qizlar, otamning, beshikcha

9. Yomgʻir tinsa, havo ochilib ketsa, biz maktab bogʻidagi mevali daraxtlarni butaymiz. -Ushbu qoʻshma gapning turini aniqlang.

- A) Ega ergash gapli qoʻshma gap.
- B) Ketma-ket ergash gapli qoʻshma gap.
- C) Shart ergash gapli qoʻshma gap.
- D) Sabab ergash gapli qoʻshma gap.

10. Ega ergash gapli qoʻshma gapni aniqlang.

- A) Bu ishda doʻstlarim koʻmak bermasalar, maqsadimga yetishim juda qiyin.
- B) Oʻqish davrida Davronov qayerda boʻlsa, Sobirov ham shu yerda boʻlar edi.
- C) Tanlov katta boʻlsa ham, ular ishonch bilan kelishgan.
- D) Kim mehnat qilsa, u rohat koʻradi.

11. Ajratilgan izoh aniqlovchi berilgan gap qatorini aniqlang.

- A) Bu xabar koʻplami, shu jumladan Mahkamni ham quvontirdi.
- B) Tepada, qoʻsh chinoming tagida ikki chol suhbatlashib oʻtirardi.
- C) Men yongʻoqzor topdim, goʻzal va xushhavo.
- D) Bayroq, moviy koʻkda, porlardi.

12. Qaysi gapda kirish birikma ishtirok etgan?

- A) Donolaming naql etishlaricha, nafsni tiyish eng ulugʻ fazilatdir.
- B) Men sizga toʻgʻrisini aytsam, boʻlgan voqeadan xabardor emasman.
- C) Haqiqatan ham, uning gʻolib chiqishiga shubha qolmagan edi.
- D) Kunduzi boʻlsa, oʻzingdan qolargap yoʻq, xunukroq koʻrinadi.

13. Qaysi qatorda sifatdoshning yasalishida tovush oʻzgarishi sodir boʻlgan?

- A) Aytgan, oʻqigan, oʻxshagan.
- B) Boʻshagan, tukkan, kechikkan.
- C) Tukkan, ekkan, yoqqan.
- D) Tikkan, qirqqan, chiqqan.

14. Ritorik soʻroq gap berilgan qatomi toping.

- A) Majlisga tezroq bormaysizmi?

- B) Karim ham keldimi?
- C) Kimda bor bunchalik latofat, husn.
- D) Nahotki yerimiz chappa aylansa?

15. Quyidagi qaysi gapda ibora qo‘llangan?

- A) Uning ko‘zi novchadan kelgan odamga tushdi.
- B) Uning ko‘zi oldida uchqun chaqnab ketdi.
- C) U charchaganidan qo‘ltig‘idan tarvuzi tushib ketdi.
- D) Og‘ir ishdan zo‘riqib, yuragi yorilib o‘ldi.

16. Qaysi gapda -u (-yu)-da yuklamalari o‘rnida zidlov bog‘lovchisi noto‘g‘ri qo‘llangan?

- A) Bir oycha fizika, matematika fanlarini o‘qidi-yu xayoli boshqa yoqda bo‘lgani uchun kallasiga hech vaqo kirmadi.
- B) Ularbir necha kun yurishdi-yu hamon chegara ko‘rinmadi.
- C) Oradagi masofa yirog‘-u mehr bizni bog‘lab turardi.
- D) Egrilik ikkinshi qabohatga yctaklaydi-yu, uning umrini zulmatga aylantirdi.

17. Kesim ergash gap bosh gapga qay usulda bog‘lanadi?

- A) Kim, nima, qanchalik kabi so‘roq olmoshlari yordamida
- B) Shart mayli qo‘shimchasi yordamida
- C) ko‘rsatish olmoshi tarkibidagi ki yuklamasi yordamida bog‘lanadi.
- D) Deb so‘zi yordamida bog‘lanadi.

18. Berilgan gap qaysi nutq uslubiga mansub?

- A) Ilmiyuslub
- B) Rasmiy uslub
- C) badiiy uslub
- D) Ilmiyuslub

19. Sodda gap berilgan qatorui aniqlang.

- A) Tojiboy gapirsa, katta-kichik ixlos bilan uning og‘ziga qaraydi.
- B) Borliq jim, har bitta darchada zangar shu‘lalar porlaydi.
- C) Kuchli odamlar hamisha oddiy bo‘ladi.
- D) Dov -daraxtlar, giyohlar uyg‘onadi-yu quyoshga salom beradi.

20. Bog‘lovchisiz qo‘shma gap qismlarini yozuvda ajratish uchun qay holatda tire quyiladi?

- A) Qo‘shma gap qismlari bir paytda sodir bo‘ladigan voqea-hodisalarni ifodalasa
- B) Qo‘shma gap qismlari ketma-ket sodir bo‘ladigan voqea-hodisalarni ifodalasa
- C) Qo‘shma gap qismlari orasida izohlash munosabati ifodalansa
- D) Qo‘shma gap qismlari orasida o‘xshatish, zidlash, shart kabi munosabatlar ifodalansa

21. Ko‘makchili qurilmalar berilgan javobni toping.

- A) Chunki, agar
- B) Kim-o‘sha, nima-shu.

C) Shuning uchun, shu sababli   D) Deb

22. Rasmiy uslubning yozma shakllari berilgan qatomi aniqlang.

A) Roman, hikoya   B) Maqola, reportaj

C) Gazeta, jumal.   D) Ariza, tilxat.

23. Undalmali gap qaysi qatorda berilgan?

A) Xullas, qars ikki qo‘ldan chiqadi.

B) Yurtim, dalalaring bebaho, tuprog‘ing tabannk

C) Bu vidolashuv, ayniqsa, Ulug‘bekka qattiq ta’sir qildi.

D) Albatla, yana huzuringizga kelaman.

24. Zidlov ma’noli bog‘langan qo‘shma gap berilgan qatorni aniqlang.

A) Uylamoqyaxshi naisa, ammo ko‘p uylab xayolparast bo‘lish zararlidir.

B) Dam jahlim chiqadi, dam kuigim qistaydi.

C) Yigit kishiga qirq hunar oz deyishadi.

D) Gapni cho‘zma, chunki hayot qisqa

25. Mazkur gapda kesim qaysi so‘z turkumidagi so‘z bilan ifodalangan?

- *Bellashuv qatnashchilari e’lon asosida tanlanishi, bellashuv shartlari va avvaldan berilishi shart.*

A) Ot   B) Sifat   C) Modal so‘z   D) Olmosh

5 – sinf**I chorak**

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	B	C	C	C	C	A	C	D	C	D	C	C	C
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	C	D	B	C	D	C	A	D	D	D	D	C	

II chorak

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	D	C	C	C	B	B	D	C	D	C	D	D	C
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	C	C	D	B	B	B	A	C	B	C	B	D	

III chorak

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	D	B	B	B	A	C	B	C	B	A	C	C	D
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	A	B	C	D	D	B	C	A	C	A	B	C	

IV chorak

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	C	C	A	A	A	D	A	C	A	C	D	B	D
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	D	B	B	C	D	B	A	A	B	D	B	A	

6 – sinf													
I chorak													
№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	C	D	B	A	D	B	A	D	C	B	C	B	D
№	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	D	C	C	B	D	B	C	A	B	A	D	D	
II chorak													
№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	C	C	C	B	B	A	C	C	A	A	B	D	B
№	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	B	D	C	D	C	D	D	D	B	C	A	D	
III chorak													
№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	D	B	B	A	A	A	C	B	A	A	B	C	B
№	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	D	B	B	A	B	C	D	B	A	A	C	B	
IV chorak													
№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	D	D	C	B	C	B	C	D	A	B	C	C	B
№	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	A	D	C	A	C	C	A	B	C	D	C	D	

7 – sinf**I chorak**

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	A	B	D	C	C	B	D	C	D	A	D	D	B
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	B	C	C	C	C	D	D	D	D	D	C	C	

II chorak

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	C	C	C	C	D	D	B	C	A	D	A	C	D
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24		
Javob:	B	A	C	C	D	A	C	A	D	C	C		

III chorak

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:		C	B	B	D	D	B	C	A	D	D	C	D
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	D	C	B	B	D	B	A	B	A	A	D	B	

IV chorak

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	A	D	C	C	C	B	D	C	D	C	A	A	C
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	C	C	C	C	D	B	C	C	C	D	D	C	

8 – sinf**I chorak**

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	D	C	B	C	B	B	B	B	C	A	C	D	B
№	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	A	D	D	D	B	B	D	D	B	D	B	D	

II chorak

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	A	B	D	C	A	A	A	D	C	D	C	D	D
№	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	A	D	C	A	B	C	D	D	C	D	A	D	

III chorak

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	C	B	B	B	C	D	B	C	A	C	D	A	B
№	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	C	C	D	B	D	B	D	A	A	B	C	B	

IV chorak

№	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	D	D	C	D	B	C	D	C	C	C	A	B	C
№	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	D	B	C	D	D	D	B	A	A	B	D	B	

9 – sinf**I chorak**

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	B	D	B	C	B	B	D	B	C	B	C	C	C
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	A	B	D	C	D	C	C	A	B	C	A	D	

II chorak

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	C	A	B	C	C	A	D	B	A	C	B	C	B
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	B	D	C	B	D	C	B	A	C	D	C	D	

III chorak

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	C	B	A	A	A	C	A	B	C	A	C	B	A
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	B	D	B	C	B	C	A	B	C	A	C	C	

IV chorak

No	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Javob:	A	D	B	A	B	C	C	B	C	D	B	C	D
No	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	
Javob:	C	A	D	C		C	D	C	D	B	A	B	

VARIANTDOSH SO‘ZLAR (Dublit so‘zlar)

So‘zlar	Varianti	So‘zlar	Varianti
Adab	Odob	Moh	Mah
Ajdaho	Ajdarho	Karta	Qarta
Ayqirmoq	Hayqirmoq	Oyoq osti	Oyog‘osti
Alifbo	Alfavit	Podsho	Podshoh
Arava	Aroba	So‘lqilloq	So‘lqildoq
Aso	Hassa	Suyunish	Sevinish
Asta	Ohista	Suymoq	Sevmoq
Assalomalaykum	Assalomu- alaykum	San-man	Sen-men
Astag‘firulloh	Astag‘firullo	Sabo	Saboh
Ash-pash	Hash- pash	Tegizmoq	Tekkizmoq
Baayni	Baaynihi	Teva	Tuya
Badtar	Battar	Tupik	Tupirik
Bayir	Bayri	To‘nka	To‘ngak
Baytulahzan	Baytulhazan	Xayolot	Xayolat
Ba‘mani	Ba‘mano	Taqillamoq	Taqirlamooq
Baravar	Barobar	Teravermoq	Tera bermoq
Barahman	Braxman	To‘lg‘azmoq	To‘lg‘izmoq
Benihoya	Benihoyat	Faylasuf	Filosof
Bekinmoq	Berkinmoq	Chivin	Chibin
Bolgar	Bulg‘or	Shahanshoh	Shohanshoh
Boobro‘	Boobro‘y	Shohtut	Shotut
Bosh barmoq	Boshmaldoq	Shundoqqina	Shundaygina
Buzurg	Buzruk	Yugan	Jugan
Bugun	Bukun	Yung	Jun
Valiyulloh	Valiulloh	Yuravermoq	Yura bermoq
Vajh	Vaj	Yuqa	Yupqa
Valangor	Valangir	O‘tirish	O‘ltirish
Gavhar	Guhar	O‘tirtg‘ich	O‘itirtg‘ich
Gado	Gadoy	Qabariq	Qavariq
Dumaloq	Yumaloq	Qabat	Qavat
Etkaz	Etkiz	Qaynona	Qaynana
Yovon	Yobon	Qaynota	Qaynata
Isirg‘a	Surg‘a	Qaytaga	Qaytanga
Kaptar	Kabutar	Qaytadan	Qaytatdan
Machit	Masjid	Quvalamoq	Quvlamoq
		G‘aznador	Xazinado

QISQACHA IBORALAR LUG'ATIA

- Alamini olmoq – Alamini tarqatish uchun zulm qilmoq
Arpasini kim xom o'ribdi – Nima yomonlik qilibdi?
Aqli kirdi – Es-hushli bo'ldi
Baloga qolmoq – Jazoga duchor bo'lmoq
Bag'ri tosh – Bemehr, iltifoti yo'q
Belni bog'lamoq – Shaylanmoq, astoydil kirishmoq
Boshi ko'kka yetdi – Behad sevinmoq
Burni ko'tarilgan – Kibrlanmoq, gerdaymoq
Gapi bir goydan chiqdi – Fikr- o'ylari mos keldi
Gah desa qo'liga qo'nadi – Juda itoatkor
Do'ppisini osmonga otmoq – Juda quvonmoq
Yetti o'lchab bir kes – Nihoyatda ehtiyotkorlik bilan ish ko'rmoq
Yog' tushsa yalagudek – Nihoyat darajada toza, ozoda
Jag'I ochildi – Ko'p gapirdi
Joni xalqumiga keldi – O'lar holatga keldi
Ilonning yog'ini yalagan – O'ta ayyor, mug'ombir, quv
Kalavaning uchini topdi – Jumboqni hal qilish yo'lini topdi
Kapalagi uchdi – Nihoyatda qattiq qo'rqdi
Ko'ziga issiq ko'rindi – Tanish tuyilmoq
Ko'zi to'rt bo'ldi – Intizor bo'lmoq
Ko'kka ko'tarmoq – Nihoyatda maqtamoq
Ko'ngli ko'tarildi – Ruhlandi
Ko'ngli oq – Samimiy
Ko'ngli to'ldi – Mammun bo'ldi
Ko'ngli yumshoq – Rahmdil
Lafzi halol – Va'dasida turadigan
Lom- mim demadi – Gapirmadi, e' tiroz bildirmadi
Mazasi qochdi – Sog'ligi yomonlashdi
Misi chiqdi – Asl qiyofasi fosh bo'ldi
Mum tishlab qoldi – Gapira olmay qoldi
Nomi chiqdi – Mashhur bo'ldi
Oyog'ini qo'liga olib keldi – Tez keldi
Oralaridan qil o'tmaydi – Juda inoq, ahil
Og'zi qo'log'iga yetdi – Juda xursand
Oq-qorani tanidi – Hayot tajribasiga ega bo'ldi
Terisiga sig'may ketdi – Juda quvondi
Tili bir qarich – Maqtanishga haqli bo'ldi

Tili shirin – Yoqimli gqpiradigan
 Tilining uchida turmoq – Xotirasini tiklab ayta olmaslik
 Tirnoq ostidan kir qidirmoq – Yomon niyat bilan aybni qidirmoq
 Tishining kavagida saqlamoq – O‘ta ehtiyot bilan
 Toqatlari toq bo‘ldi – Sabr-chidami tugadi
 Xo‘rligi keldi – O‘ksinib yig‘lashga tayyor
 Chehrasi ochildi – Xafagarchiligi tugadi
 Esi chiqib ketdi – Nihoyatda qattiq qo‘rqdi
 Yulduzni benarvon uradi – O‘ta abjir, chaqqon, chapdast
 Qo‘y og‘zidan chop olmagan – O‘ta yuvosh
 Qo‘li kaltalik qildi – Imkoniyati chegaralangan
 Hafsalasi pir bo‘ldi – Biror ishni qilishga intilishi yo‘qoldi

QISQACHA PARONIMLAR RO‘YXATI

A

Abadiy - mangu	Adabiy – badiiy adabiyotda oid
Abro‘ – qosh	O‘bro – e‘tibor, hurmat
Abzal – egar-jabdug‘	Afzal – a‘lo, yaxshi
Abgor – nochor, xarob	Afkor – fikrlar
Adib – yozuvchi	Adip – ko‘rpa chetidagi mag‘iz
Adl – adolat, odillik	Adil – tik, egilmagan
Adresat – xat, telegramma oluvchi yuboruvchi	Adresant – xat, telegramma
Azm – qat‘iy qaror, jazm	Azim – g‘oyat katta, ulkan
Ayon – ma‘lum, ravshan	A‘yon – amaldor
Alamon – olomon	Al‘amon – omonlik uchun murojaat
ALo – ustiga: “Nur alo nur ‘”	A‘lo – eng yuqori, eng yaxshi
Alam – jismoniy og‘riq	A‘lam – diniy arbob, bosh mufti
Alpoz – ahvol, vaziyat, holat	Alfoz – lafzlar, so‘zlar, iboralar
Amr – buyruq, farmon	Amir – podsho, xon (qad. Buxoroda)
Ari – suv oqadigan joy	Oriq – ozg‘in
Artish – tozalash	Archish – po‘stlog‘idan ajratish
Asl – tub, negiz, haqiqiy	Asil – a‘lo sifatli, eng yaxshi, toza
Ato – in‘om, sovg‘a	Ota – farzandli er kishi
Achipti – oshiq o‘yini turi	Achibdi – (qatiq) achibdi
Ahil – totuv, inoq	Ahl – bir soha odamlari

B

Bad – yomon	Ba'd – keyin, so'ng
Badnafs – nafsi buzuq	Badnafas – nafasi sovuq
Bayon – yozma ish	Bayan – musiqa asbobi
Bakor – koriga yaramoq	Bekor – ishsiz
Bal – raqs kechasi	Ball – baho o'chovi birligi
Band – modda, paragraf; mashg'ul	Bant – sochga taqiladigan lenta
Barmoq – a'zo	Bormoq – borish
Biyron - so'zamol, gapdon	Biron – biror
Bikr – iffatli qiz, bokira	Bikir – pishiq, baquvvat
Birov – kimdir	Burov – burash, buramoq
Bob – kitobning qismlari	Bop – munosib
Bod – kasallik	Bot – tez; botmoq
Borlik – mavjudlik	Borliq – mavjudot
Boshda – avval	Boshida – yonida, oldida
Bog'li - bog'i bor	Bog'liq - bog'langan
Bud – bor-yo'q narsa	But - to'liq, bekamu ko'st
Burj – 12 ta yulduz turkumi	Burch – majburiyat
Buril – burilmoq	Burul – xoldor, ko'kish ot
Burg'i – parma	Burg'u – qadimgi cholg'u asbobi
Buqa – yosh erkak qoramol	Buq'a – madrasadagi hujra

D

Davo – dori-darmon	Da'vo – arz, talab
Davr – vaqt oralig'I	Dovur – ot yopinchig'i
Dazmol – kiyim tekislaydigan asbob	Dastmol – qozon yuvig'ich
Devon – shoirning she'rlari to'plami	Divan – yumshoq mebel
Dala – ekin ekiladigan maydon	Dara – ikki tog' oralig'idagi
Darz – yoriq, yorilgan	Dars – mashg'ulot, saboq
Dadil – dovyurak	Dalil -isbot
Diplomat – davlat xizmatchisi	Diplomant–diplom yozuvchi
Dub – daraxt	Dup – tovushga taqlid

E

Ellik – son	Enlik – ikki enlik (xat)
Esiz - attang, afsus	Essiz – esi yo'q, nodon
Ehzon – qayg'u hukm surgan kulba	Ehson – xayrli ish, ezgulik

F

Faqir - kambag'al

Paqir – chelak

G

Ganj –xazina, boylik

Ganch – suvoq materiali

Gilos – meva

Golos – to‘q jigar rang

J

Jodi - o‘t qirqadigan asbob

Jodu – sehr

Juda – eng, g‘oyat

Judo – ayriliq

K

Kampaniya – ma'lum ishlar tizimi

Kompaniya – korxonona, birlashma

Kaft – qo‘lning qismi

Kift – elka

Kat – yog‘och karovat

Kart – kart dumba

Kvadrat – teng yoqli to‘rtburchak

Kvadrant – doiraning choragi

Kontakt – aloqa, bog‘lanish

Kontrakt – shartnoma

Kuyindi – kuyishdan qolgan iz

Kyundi – kuyunmoq

L

Lahm – suyaksiz go‘sh

Lahim – yerosti yo‘li

Lop – birdan

Lof - mubolag‘a

M

Matal – hikmatli so‘zlar

Ma'tal – kutib qolgan, muntazir

N

Nasha – narkotik modda

Nash'a – estetik lazzat, huzur

Naq – xuddi, ayni

Naqd – puli darhol to‘lanadigan

Nufuz - obro‘, e‘tibor

Nufus – aholi

O

Olu - olxo‘ri

Oluv – olish

Ora - o‘rta

Oro - pardozi

Oxir – chegara, poyon

Oxur – hayvonlarga em solinadigan joy

Oqlik – oq ranglik

Oqliq – sut mahsulotlari

Orasida - o‘rtasida, ichida

Orasta – bezatilgan, yasatilgan

Q

Qad – qomat	Qat – qavat, qatlam
Qayd – ta’kid	Qayt - o‘qchish, qusish
Qala- o‘tinni taxla	Qal’a – shahar
Qalmoq – millat	Qolmoq – qolish
Qarz – qaytariladigan pul, buyum	Qars – tovush: qars etdi
Qari – keksa, mo‘ysafid	Qa’ri – chuqur yer osti, ichi
Qat’I – qat’i nazar	Qat’iy – uzil-kesil
Qiyq – tovush: qiyq etdi	Qiyiq – qiyilgan; ro‘mol
Qiyamat – baho	Qimmat – narxi baland
Qism - bo‘lak	Qisim – siqim
Qolib – qolmoq	Qolip – oyoq kiyim moslamasi
Quyildi – oqdi	Quyuldi – quyuqlashdi
Qura – qura boshladi	Qur’a – chek
Qurt – hasharot	Qurut – suzma qurut

S

Sayd – ov	Sayid - payg‘ambarimiz avlodlari
Sanat – sanatmoq	San’at – badiiy ijodiyot turi
Saqov – ot, eshaklar kasalligi	Soqov – gung, tilsiz
Surat – rasm	Sur’at – tezlik, temp
Surgin – surmoq	Surgun - badarg‘a

T

Tab – taft, harorat	Ta’b – kishining ichki tabiati
Talat – talatmoq	Tal’at – yuz, chehra
Tambur – vagon kiraverishdagi	Tanbur - cholg‘u asbobi bo‘lma
Tana – gavda	Ta’na – gina, kudurat
Tarif – baholar ko‘rsatkichi	Ta’rif – tavsif, tasvir
Tasir – tasir-tusur	Ta’sir – tazyiq
Taqib – taqib qo‘ydi	Ta’qib – yashirincha kuzatish
Tib – meditsina	Tip – toifa
Tub – tag, ost	Tup - o‘simlik, daraxtning har donasi
Tutin – tutinmoq	Tutun – olov tutuni

U

Uzik – uzilgan	Uzuk – taqinchoq
Uyim – mening uyim	Uyum - to‘da

Ulish – ulimoq (it, bo‘ri)
Unim – (mening) unim
Urish – urmoq

Ulush - bo‘lak, hissa
Unum – hosil, baraka
Urush – jang

V

Vaqf – diniy muassasa mulki
Voqe – sodir (bo‘lmoq)

Voqif – xabardor
Voqea – hoisa

X

Xayoli – o‘yi, fikri
Xalq – el, ulus
Xam – egik, quyi-solingan
Xar – eshak
Xiyol – sal, ozgina
Xiyla – ancha
Xil-xil – turli-tuman
Xirs – ayiq
Xol – badandagi qora tug‘ma dog‘
Xoli - yolg‘iz, bo‘sh, band emas
Xosiyat – xususiyat
Xur – tovush: xur-xur
Xush – yaxshi, ma‘qul, durust

Hayoli – iffatli
Halq – halqum
Ham – (meni) ham
Har – har kun
Xayol - o‘y, fikr
Hiyla – makr, firib
Hil-hil – hil-hil (pishgan)
Hirs – kuchli istak, intilish
Hol – ahvol
Holi – ahvoli
Hosiyat – his etish
Hur – erkin, ozod
Yuvundi – iflos suv

Y

Yagana – ekinni siyraklatish
Yetdi – yetib bordi
Yondash – yaqinlash
Yoriq – yorilgan
Yuvindi – suv bilan tozalanadi

Yagona – yakka, tanho, yolg‘iz
Yetti – song
Yondosh – yonidagi
Yorug‘ – nur
Yuvundi – iflos suv

Z

Zafar - g‘alaba

Za‘far – sap-sariq rang

SH

Sher – hayvon, arslon
Shox – daraxt yoki hayvon shoxi
Shuba - mo‘ynali qishki kiyim

She‘r – vazn, qofiyali kichik badiiy asar
Shoh – podsho
Shu‘ba- bo‘lim, idora

